

Tardoskeddi **HÍRMONDÓ**

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XVII. évfolyam | 2. szám | 2014 augusztus | Ára: 1,20 €

ISSN 1339-2530

A TARTALOMBÓL:

- Polgármesteri beszámoló. 4.-5.
- A Tardoskeddi Termálfürdő. 10.
- Csíksomlyói zarándoklaton jártunk ... 14.
- Otthon külföldön 16.
- A cséplés története 18.
- Régi nyarak, emlékek, évek. 19.

XVI. Szent István Napok

2014. augusztus 21 – 25.

Csütörtök, augusztus 21.

Búcsúi véradás (Faluház)
II. Tardoskeddi Métnap (Putnoki-tó melletti pálya)

Péntek, augusztus 22.

- 15.30 Ünnepi képviselő – testületi ülés (Faluház)
- 16.20 Üdvözlés Tardoskeddről c. kiadvány keresztelője
- 16.30 Kiállításmegnyitó: Árendás Milan Fajansa alkotásaiból
- 17.00 Koszorúzási ünnepség a Szent István-szobornál (Szent István tér)
- 20.00 Koncertsorozat a Szabadtéri színpadon
Fellép: **Király Viktor, Nagyecsed Fekete Szemek, KORÁL**
Belépő: elővétélben 7,- €, helyszínen 9,- €
6 éves korig ingyenes a belépés

Szombat, augusztus 23.

- 8.00 Ízek utcája – szabadtéri főzőverseny (Felvégi park)
Kísérő programok:
Élő csocsó, zumba
Gyerekparadicsom a Felvégi parkban:
Légvár a legkisebbeknek
Bolyongó játszópark - fajtátekkel
Lili bohóc lufikkal
- 9.00 Falunéző kisvonal: indulás a Szent István tértől
- 13.00 Szabadtéri főzőverseny kiértékelése
- 15.00 Borudvar (Alvég)
Kézműves vásár (Alvég)
Hagyományos tardoskeddi ételek kóstolója (Alvég)

- 15.30 Megemlékezés és koszorúzás a Kitelepítettek emléktáblájánál (fellép a Felvidékiek Kórusa)
- 16.30 Folklórcsoportok felvonulása (Sportpálya, Szent István tér, Alvég)
- 17.00 XVI. Folklórfesztivál (Alvég)
- 20.00 Térzene a borudvarban a Varjos zenekarral
- 21.00 Búcsúi country bál a Szabadtéri színpadnál.
Belépő: 2,- €

Vasárnap, augusztus 24.

- 10.30 Ünnepi szentmise (Szent István római katolikus templom)
- 15.00 Bab Társulat: Fenevadak című előadás óriás bábokkal (Tardoskeddi Termálfürdő)
- 17.00 Bajnoki futballmérkőzés (Szikora György Stadion)
- 21.00 Nostalgia buli a Zseb zenekarral (Szabadtéri színpad)
Belépő: 2,- €
Egész nap: kirakodóvásár, búcsú, borkóstoló

Hétfő, augusztus 25.

- 17.30 Barátságos futballmérkőzés (Szikora György Stadion)
- 19.00 Csali Néptáncgyűttes fellépése (Alvég)
- 20.00 Esti fürdőzés DJ Danival (Tardoskeddi Termálfürdő)
- 21.30 Flagraance Saltatio tűzshow, majd Szent István napi tűzijáték (Tardoskeddi Termálfürdő)
Egész nap: kirakodóvásár, búcsú.

Tisztelt olvasóink!

Nagy örömünkre szolgál, hogy ismét a kezükben tarthatják magazinunk, a Tardoskeddi Hírmondó legújabb számát. Lassan véget ér a nyár, a szabadságok, pihenés ideje, de azért bízunk benne, hogy szánnak időt arra, hogy elolvassák lapunkat. Milyen témákat kínálunk?

Még néhány nap, és itt van községünk legnagyobb ünnepeisorozata, a XVI. Szent István Napok, amelyre nagy-nagy szeretettel várunk minden érdeklődőt, helyi lakost és kedves vendéget egyaránt. Ha még esetleg nem tudnák a részletes programot, magazinunk 2. oldalán megtalálják. 2014-ben véget ér egy újabb választási időszak. Ennek kapcsán a polgármester úr összefoglalta mindazon eseményeket, amelyekre ez alatt az idő alatt Tardoskedden sor került. Ezt követően olvashatnak a községünket érintő változásokról, a hivatal aktuális információiról. De betekintést kaphat-

nak az iskola egész éves munkájába is. Júniusban 22 fős tardoskeddi csoport vett részt a csíksomlyói zarándoklaton, amelyről örömmel írtak. Az elmúlt években egyre több tardoskeddi lakos talált munkát külföldön. A Vas házaspár gyermekei is évek óta élnek távol a szüleiktől, akik elmesélték az ezzel kapcsolatos érzéseiket. Az 5 tagú Máté család valamennyi tagja önkéntes vradó. Megérdemlik, hogy említést tegyünk róluk. A régmúltat felidéző, állandó rovatunkban ezúttal a cséplés, ill. a házkörüli teendők és befűzések történetét idézzük fel. De az augusztusi számunkból sem hiányozhatnak a megszokott rovatok, körképek, sportbeszámolók.

Ennyit ízelítőül, a többi hasznos információt és könnyedebb olvasnivalót megtalálják a Tardoskeddi Hírmondó ezen számában. Nagyon jó olvasást kívánunk. Töltsék kellemesen a nyár hátralévő részét!

szerkesztőség

JUBILÁNSOK

- 70. Április:** Szabó Zoltán, Labai Károly
Május: Mészáros Magdolna (Bercsényi u.), Vanya Mária (Kopernikusz u.)
Június: Maršovský Mária, Bogdány Zsuzsanna, Vincze János, Bihari Gyula, Vanya Ilona (J. Kráľa u.), Ludas Mária (Vasúti út), Marinčič Terézia
Július: Sztrecsko Gizella, Vanya Emma, Brenkus Erzsébet, Ježová Eva, Buják Zoltán
Augusztus: Zsided Éva
- 75. Április:** Sztrecsko Erzsébet, Brenkus Mária, Černák Matild, Mészáros Károly (Szent István tér)
Május: Sárközi Éva, Bányay Miklós, Mikle Vojtech
Június: Zajček Valéria
Augusztus: Birkus Károly (Gorkij u.), Bugyik István (Mikszáth u.), Benkő József, Roller Margit
- 80. Április:** Mojzes Gizella
Május: Bédi Ferenc, Vanya Izabella
Június: Bencze Valéria, Rémeš Anna, Juhász Erzsébet
Július: Szabó Ilona (Gárdonyi u.), Vavra Vladimír
- 85. Június:** Tóth Rozália, Szógyényi László
Július: Brenkus József
Augusztus: Benkő Zsuzsanna, Kurucz Károly
- 90. Június:** Bajla Anton

FONTOS TELEFONSZÁMOK SZÜKSÉG ESETÉN

Tardoskeddi Tűzoltó Egyesület:		Borbély Zoltán	0905 327 358
Menyhárt Tibor	0911/260 144	Szabó Dávid	0905 547 443
Buják István	0915/601 298		
Vida Attila	0944/935 167		

Segélyhívó számok:

Községi rendőrök:	Nemzetközi segélyhívó szám:	112
Borbély Rajmund	Rendőrség:	158
(rendőrpáncsnok)	Tűzoltók:	150
Marenčák Péter	Mentők:	155

LEGKISEBB LAKOSAINK

Chmúrová Simona	2014.4.4.
Kandra Michal Robin	2014.4.7.
Oršulík Samuel	2014.4.13.
Baker Emília	2014.4.29.
Brandová Melani	2014.4.29.
Rybár Filip	2014.5.1.
Košik Anna	2014.5.6.
Kiss Sebastian	2014.5.13.
Röschl Corina	2014.5.13.
Borosová Eliška	2014.5.27.
Vida Péter	2014.6.10.
Vida István	2014.6.11.
Vankó László	2014.6.16.
Birkus Dorina	2014.6.29.
Varga Arnold	2014.6.30.

IFJÚ HÁZASOK

Mgr.Németh Norbert és Mgr. Szikora Andrea
 Máté József és Alena Mihalíková
 Döme Dávid és Farkaš Nikoleta
 Pavlík István és Virág Sabina

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

Lakatos József	(1953)	2014.4.5.
Ladics Margit	(1924)	2014.4.7.
Kurucz Antal	(1927)	2014.4.13.
Spevák Ilona	(1945)	2014.4.16.
Balogh Pál	(1957)	2014.4.20.
Trúchly István	(1942)	2014.4.24.
Bédi Valéria	(1937)	2014.5.7.
Brenkus Irén	(1937)	2014.5.7.
Mojzes Ida	(1933)	2014.5.15.
Rybárová Elena	(1920)	2014.6.3.
Bogyó Ilona	(1944)	2014.6.15.
Barna Erzsébet	(1947)	2014.6.21.
Mészáros Mária	(1922)	2014.6.22.
Kopasz Magdolna	(1932)	2014.6.27.
Brenkus Mária Magdolna	(1936)	2014.6.28.
Tatai Ivan	(1964)	2014.7.7.
Balogh István	(1928)	2014.7.7.
Makrai László	(1936)	2014.7.8.
Klišťinec Pavel	(1954)	2014.7.9.
Balogh Gyula	(1952)	2014.7.10.
Oslanecová Viera	(1958)	2014.7.14.
Žilinská Margita	(1917)	2014.7.22.
Major László	(1951)	2014.7.25.

Összeállította: Benkő Éva

Lapunk továbbra is előfizethető a községi hivatalban és a könyvtárban kedvezményes áron, 3 euróért egy évre.

POLGÁRMESTERI beszámoló

Számomra is hihetetlen, hogy a polgármesteri ciklusom negyedik évéhez ért. Azt hiszem, sok minden történt; számos eseményt, átadást, rendezvényt, testvér- és baráttelepülési látogatást tudhatok magam mögött. A Tardoskeddi Hírmondó e számában szeretném összegezni az elmúlt időszak legfontosabb eredményeit. Az áttekinthetőség kedvéért témakörökbe foglalom az eddigi tevékenységemet.

1) FALUNK GAZDASÁGI HELYZETÉNEK VÁLTOZÁSA 2010 DECEMBERÉTŐL 2014 AUGUSZTUSÁIG

A falvak és városok gazdasági helyzetének alakulását az INEKO (független intézmény) figyeli. A minisztériumokba beküldött kimutatások alapján elemzést készít az önkormányzatok működéséről, gazdálkodásáról. **Felméri az egy lakosra jutó tartozás mértékét**, amely az összes, az önkormányzat által felvett hitelből számítható. Községünkben így alakult:

Megfigyelt időszak	2010	2011	2012	2013
Egy lakosra jutó tartozás mértéke euróban	173,77 €	159,30 €	144,85 €	134,90 €

Megj.: a kimutatásban látszik, hogy az 1 lakosra jutó tartozás csökkenő tendenciát mutat, ez annak köszönhető, hogy az Önkormányzat nem folyamodott újabb hitelhez a bankoknál.

A szervezet kiterjed a község **adósságainak, osztartozásainak mozgására** is, amely a folyó bevételekhez viszonyítva van számítva és nem haladhatja meg a 60% határt. Községünkben a következőképp alakult:

Megfigyelt időszak	2010	2011	2012	2013
A község osztartozása	34,3%	40,0%	36,3%	29,0%

Megj.: a kimutatásból egyértelműen látszik, hogy a megfigyelt időszakban folyamatosan csökken az osztartozás, ami a községre tekintettel jó jel, pozitív irányzatot mutat.

Az INEKO további számos adatot mér föl, pl. a 60 napnál régebbi kötelezettséget. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy községünk fejlődését a megfigyelt időszakban további hitelfelvétel nélkül biz-

tosítottuk, igyekeztünk a beruházásainkat önköltségből, pályázati pénzből finanszírozni. Ennek köszönhetően sikerült, hogy **Tardoskedd gazdasági fejlődésen ment keresztül**. Míg 2010, 2011, 2012-ben 2,9% volt a község gazdasági fejlődésének mértéke, 2013-ra átléptük a 3,2%.

2) AZ OKTATÁS, KULTÚRA ÉS SPORT ESEMÉNYTÁRA

Községünk területén két jogalanyi iskola, kettő állami

óvoda és egy egyházi óvoda működik. Valamennyi intézményben történtek kisebb-nagyobb beruházások. Az iskola falai közt **termálvízzel fűtünk, kicseréltük a torna-**

termek-, a kazánház-, az öltözők nyílászáróit. A tornaterem épülete még ebben az évben **új színt fog kapni**. Átadásra került 2013. szeptemberében egy új **közeledési pálya**, melyet nemcsak az iskolás korú gyermekek, hanem az óvodásaink is kihasználhatnak. A szlovák nyelvű óvoda területén **elkerítettük a játszótér** az óvoda területétől, a kültéri **színpadot leköveztük**, és az egyes osztálytermekben a **mennyezet energiatakarékosság céljából elszigeteltük**. Természetesen, az óvoda- és az iskolakonyhákban is történtek beruházások. A magyar nyelvű óvodáink az egyház tulajdonát képező épületben kapnak helyet, ezért a község feladata az apró javítások és az udvar karbantartása.

A község területén működő kulturális-, és nonprofit szervezetek az anyagi lehetőségeinkhez mérten egészséves támogatásban részesülnek.

Örömmre szolgál, hogy valamennyi egyesület fejlődő, aktív munkát végez. A csoportok mellett meg kell említeni a község által kínált rendezvényeket is, pl. gyermekek számára kínált foglalkozásokat, farsangi rendezvényeket, a majális, a kiállítások szervezését, a könyvtárban történő eseményeket, író-olvasó találkozókat, a Szent István napokat stb., melyek kulturális kikapcsolódást nyújtanak a lakosok számára. A tardoskeddi kulturális örökség részét 2012-től a **Vasutasmúzeum, a Barátságoszlop és a márványból készült Könyv** is alkotja.

Az oktatás és a kultúra mellett a községi élet szerves része a sport is. 2013-ban megünnepeltük a Tardoskeddi Sport Klub 90-ik évfordulóját. Rendszeresen szervezzük a Szikora György emléktornát, míg az asztali tenisz szakosztály is rendszerességgel képviseli községünket különböző bajnokságon. A sportpálya területén nemcsak bajnokságok zajlanak, hanem beruházások is az elmúlt négy évben. **Új öltözőket építettünk** a bírók számára, míg a drukkerek **szociális helyiségeket és kényelmes ülőkéket kaptak**.

Az intézményeinkben és a szervezeteinkben történő rendszeres munka azt bizonyítja, hogy a kellő vezetéssel sok mindent el lehet érni, csupán akarni kell.

3) BERUHÁZÁSOK A KÖZSÉG TERÜLETÉN

A beiktatásom első évében a tardoskeddi vállalkozóknak köszönhetően a rossz, elhanyagolt állapotuk miatt számos községi ingatlant újítottunk fel. Többek között a volt **orvosi rendelő épületét, a temetőtemplomot, a Községi hivatal és Faluház alagsorát**.

A 2014-ben beindított napközi otthon épülete is átépítésen ment keresztül. Pályázati pénzből magas teljesítményű szivattyút vásároltunk, de az évek során tűzoltóautóval is gazdagodott Tardoskedd. A Közhazsnú Vállalat autóparkja is felfrissült: **Mercedes típusú szemetesautót, a nagyméretű konténerek elhordására LIAZ típusú autót, IVECO-t, illetve traktort pótkocsival,** valamint a hó eltakarítására különböző **mechanizmusokat vásároltunk.**

Munkalehetőséget biztosítottunk számos tardoskeddinek különböző programok keretén belül. Nekik köszönhetően sikerült az **árvízvédelmi munkálatokat** elvégezni pl. a Rákóczi, Dózsa Gy., Mikszáth stb. utcákban, elhárítani így a többéves gondokat. Számos olyan feladatot oldottunk, melyek a lakosokat közvetlenül is érintik. **Közmegvilágítást pótolunk, aszfaltoztunk (ahol még nem volt), vízvezeték rendszert kötöttünk össze.**

A 2011-től fokozatosan növeltük a **térfigyelő kamerák** számát, igyekezve biztonságos utcát teremteni. **A tavaszi nagytakarítás a Szebb Tardoskreddért** program keretén belül 2014-ben 4. alkalommal került megrendezésre. A rendezvénynek köszönhetően a programba több száz tardoskreddi kapcsolódik be, bizonyítva, hogy fontos a környezete, amelyben él.

WIFI hálózatot építettünk ki nemcsak a termálfürdő területén, hanem a Szent István téren is, így korlátlan használatot biztosítunk az internetezőknél.

A négy év talán legnagyobb beruházása a **Vásárcsarnok** és a **Tardoskreddi Termálfürdő kft.** létrehozása és vele együtt a fürdő felújítása volt. Az összegzésből nem hagyhatom ki a **bérházak építését** sem, mely 10 családnak ad otthont. 2013-ban egy korszerű **vasútállomást** is

sikerült átadni az utazók nagy örömére.

4. ÁTTEKINTHETŐ FALU-IRÁNYÍTÁS

A megannyi investíciót illetően meg kell említeni, hogy személyes változások is történtek a hivatal falai között. Nyitottabb és szabadabb lett a kommunikáció áramlása az önkormányzat (hivatal) és a község lakosai között; ren-

geteg információ található a web oldalon. Az élő adásban történő testületi ülés mindenki számára betekintést enged Tardoskedd gazdasági-, szociális életébe.

5. MI VÁRHATÓ MÉG 2014-BEN?

2012-ben átadásra került a felújított faluközpont. A felújítás 2014-ben folytatódik tovább, a sikeres pályázatunk-

nak köszönhetően. 1.178.000-€ értékben megszépül a Faluház -, a Községi hivatal-, a Szolgáltatások háza előtti tér. Utak kerülnek aszfaltozásra (bővebben a projektről a 2014 áprilisi TH számában olvashattak). Ősszel **még 10 bérházat építünk**, de **telkeket is** kimérünk a Jókai utcában, **hőszigetelést kap a Községi hivatal**, hogy küllemében is felfrissüljön. A Közhazsnú Vállalat az iskolák tornatermének festését is betervezték, bízik benne, hogy az idő engedni fogja a megvalósítást. A valós tervek soraiból nem hiányozhat a **TESCO** üzletlánc építkezési szándéka sem. Az új üzlet a tervek szerint 2014 év végéig **megépül a községben.**

Kedves tardoskreddiek! Tisztelt olvasók!

A mögöttem álló közel négy évet sok szempontból lehetne értékelni. A munkám során sok emberrel, megannyi véleménnyel, kritikával és intrikával, olykor segítséggel és jóindulattal is találkoztam. Nem volt könnyű idény, de tölem telhetőt, szívből és őszinteséggel mindent megtettem, hogy Tardoskedd előremozduljon. Köszönöm az együttműködést a jelen képviselőknek, kívánok mindenkinek jó erőt, egészséget, hogy a megkezdett utat folytatni tudjuk, **valamint kellemes kulturális élményeket a XVI. Szent István Napokhoz.**

Tóth Marián, mérnök

A FŐELLENŐR TÁJÉKOZTAT

A főellenőri választásokról, valamint a munkába állásom óta rövid idő telt el, mégis tartalmas volt ez az időszak számomra. Az új munkahely mindenki számára meghatározó, új kihívásokat jelent, de egyben sikerélményeket is. Így vagyok ezzel én is. Megválasztásommal lehetőséget kaptam, hogy jobban megismerjem Tardoskedd községét, a községben működő szervezeteket, a lakosok problémáit, gondjait, valamint megismerkedjem sok-sok új egyéniséggel.

Röviden szeretném leírni eddigi tevékenységemet, tapasztalataimat. Először is szeretném tájékoztatni a Kedves olvasókat, hogy keddi napokon tartózkodom a Tardoskeddi Községi hivatalban.

További napokon elérhető vagyok a következő e-mail címen: eva.toth@tvrdosovce.sk, ami megtalálható a község weboldalán is, ill. a 035/7900932 telefonszámon.

Az első napokban látogatást tettem a községben működő oktatási intézményekben, de jártam a Faluházban, a felnőttek részére működtető napközi otthonban, a termálfürdőben, megtekintettem a hulladéktárolót. A márciusi képviselő-testületi ülés után, amelyen a képviselő-testület jóváhagyta munkatervemet a 2014 márciustól júniusig terjedő időszakra, elkezdtem az ellenőrzéseket. Ezidáig a Községi hivatalon belül végeztem munkámat. Ellenőriztem a község vagyonával való gazdálkodást – ezen belül

a követeléseket, tartozásokat, hiteleket, pénztárkezelést, az övodák gazdálkodását, valamint a sportklub számára nyújtott támogatás felhasználását. Az ellenőrzések során voltak hiányosságok, melyek eltávolítására az ellenőrzött személyek részéről óvintézkedések lettek bevezetve. Az ellenőrzések eredményeiről a képviselő-testületet folyamatosan tájékoztatom, az első két jelentésről a 36. ülésen kaptak a tisztelt képviselők részletes beszámolót. Ezenkívül álláspontot dolgoztam ki a 2013-as zárszámadáshoz, amely a 34. képviselő-testületi ülés programpontjaként került megvitatásra.

A főellenőr munkaköre, az ellenőrző tevékenység terjedelme a Szlovák Köztár-

saság Nemzeti Tanácsának Tt.369/1990 számú, a községi önkormányzatokról szóló törvényében van meghatározva, melynek értelmében a **főellenőr többek között a panaszok elintézését ellenőrzi**. Tehát **nem magát a panaszt intézi**, ugyanis a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának Tt.9/2010 számú törvénye a panasztételről egyértelműen meghatározza a panaszkezelési illetékességet. Ilyen jellegű ellenőrzés része a munkatervemnek is (2014. júliustól – decemberig tartó munkatervemnek), amit a képviselő-testület a 36. ülésen hagyott jóvá. Munkámmal segíteni kívánom a község fejlődését, előrehaladását, fő célom, hogy a közpénzzel, a közvagyonnal való gazdálkodás a Szlovák Köztársaság és az Európai Unió törvényeivel, szabályaival összhangban valósuljon meg.

Tóth Éva, mérnök

2014 ELSŐ FÉLÉVÉBEN ELFOGADOTT ÁLTALÁNOS ÉRVÉNYŰ RENDELETEK

Községünk képviselő-testülete 2014 első félévében 5 általános érvényű rendeletet fogadott el.

1/2014 számú általános érvényű rendelet: A hulladék és az apró építészeti hulladék kihordása Tardoskedd község területén.

A Szlovák Nemzeti Tanács (SZNT) Tt. 343/2012 számú törvénye értelmében (amely módosította a SZNT Tt.223/2001 számú, a hulladékról szóló törvényét) többek között a község feladataihoz tartozik: a hulladék szelektálása, ill. annak elhordása. Fontos megjegyezni, hogy a törvénymódosításban a legjelentősebb változások a biológiai hulladékra vonatkoznak (háztartási, konyhai ételmaredek, egyéb konyhai hulladék). Községünk területén az effajta hulladék begyűjtését szerződésileg megkötött vállalat végzi.

2/2014 számú általános érvényű rendelet: A hirdetések kifüggesztésének feltételei Tardoskedd község területén.

Megengedett területek a választási hirdetések kifüggesztésére:

- Hirdetési táblák találhatók: az Újfalú utcában – a Termálfürdő kerítésén, a Felvégen – az autóbusz megállóban a Vasúton – a vasútállomás mellett, illetve az egészségügyi központnál
- Hirdetési hengerek: a Faluháznál

3/2014 számú általános érvényű rendelet, amely megszünteti az 1/2000, 4/2006, 3/2009, 12/2009 számú általános érvényű rendeleteket.

Az Érsekújvári Ügyészség döntése alapján a következő általános érvényű rendeletek kerültek megszüntetésre:

1/2000 számú - A Községi Rendőrség alapszabályzata

4/2006 számú - Gépjárművek megállása és parkolása Tardoskedd község területén

3/2009 számú - a Mély úti köztéri játszótér működési alapszabályzata

12/2009 számú - Multifunkciós kispálya működési alap-

szabályzata

4/2014 számú általános érvényű rendelet: A Tardoskeddi községi rendőrség megalakulásáról szóló rendelet

Az általános érvényű rendelet a Szlovák Nemzeti Tanács Tt. 564/1991 számú, a községi rendőrségről szóló törvény alapján került kidolgozásra, amely a községi rendőrség feladatait, a munkakörét, a községi rendőrség tagjainak munkaeszközeit, kellékeit és a szervezettségét tartalmazza.

5/2014 számú általános érvényű rendelet: A kutyák tartásáról, illetve a hivatalos helyeken vezetett kutyákról szól Tardoskedd község területén.

Az általános érvényű rendelet többek közt tartalmazza a kutyák nyilvántartását és az adó összegét, amely 3,50 €/eb. A rendelet következő cikkelye információt nyújt arról, hogy a kutyák sétáltatása törvény által meghatározott helyeken és csak biztonságos pórázon lehetséges, amelynek a kutya méreteihez képest kellő erősségűnek és hosszúnak kell

lenni. Alapfeltétel, hogy a kutya minden helyzetben irányítható legyen.

Az általános érvényű rendelet további cikkelye rámutat azokra a helyekre a község területén, ahol tilos szabadon engedni a kutyákat - **Szent István tér, az Alvégi park és a Felvégi park.**

Kutyával belépni tilos az alapiskola területére, a játszótérre, sportpálya területére, a termálfürdő területére és a többi nyilvános épületbe.

Az általános érvényű rendelet értelmében a község területén gyűjtő konténerek vannak elhelyezve, amelyek piktogrammal vannak megjelölve. A kutya ürülékre kijelölt gyűjtő konténerek használata más hulladék eldobására tilos.

Az általános érvényű rendeletek mellett Tardoskedd község képviselő-testülete az első félévben elfogadta a Mély utcában elhelyezett játszótér működési szabályzatát, a többfunkciós Sportpálya működési szabályzatát és a Tardoskedd község területén lévő községi rendőrség működési szabályzatát.

Mgr. Veres Judit

Együttműködés az érsekújvári Munka-, Szociális és Családügyi Hivatallal

Községünk régóta szoros együttműködik az érsekújvári Munka-, Szociális és Családügyi Hivatallal. A jó együttműködést tükrözi, hogy a júniusi hónapban falunk polgármestere Tóth Marián mérnök elfogadta a fent említett hivatal ajánlatát, és abban a megegyezésben állapodtak meg, hogy Tardoskedd község 2014. július 1-jétől munkalehetőséget biztosít azon lakosaink számára, akik alap szociális segélyben részesülnek. Ezek a lakosok havonta 32 órát dolgoznak le önkéntes munkával, illetve kisebb közösségi szolgáltatásokat végeznek. A törvény ezen lényeges, a szociális segélyek kifizetését szabályozó megváltoztatása 2014. 01.01-jétől lépett hatályba. Ennek értelmében minden olyan lakosnak, aki alap szociális juttatásban részesül, le kell dolgoznia az említett óraszámot, hogy megillessen őt az alapsegély összege, azaz 61,60 €. Az új törvény szerint így módon akarják az embereket munkára ösztönözni.

Községünkben ezeket a munkákat 95 lakos fogja végezni. Ez okból kifolyólag július 1-jétől községünk négy koordinátort alkalmaz szintén az érsekújvári munkaügyi hivatal jóvoltából. Feladatuk irányítani

az anyagi szükséghelyzetben lévő lakosok munkáit, feladatait. A segélyben részesülő lakosaink segédkezni fognak a helyi utak, járdák karbantartásánál, felelni fognak a helyi zöldövezet rendbetartásáért, a sportpálya területének tisztaságáért, az esővíz elvezetők, lefolyók, kanálisok karbantartásáért, a téli időszakban a csúszásmentes járdákért, járófelületekért.

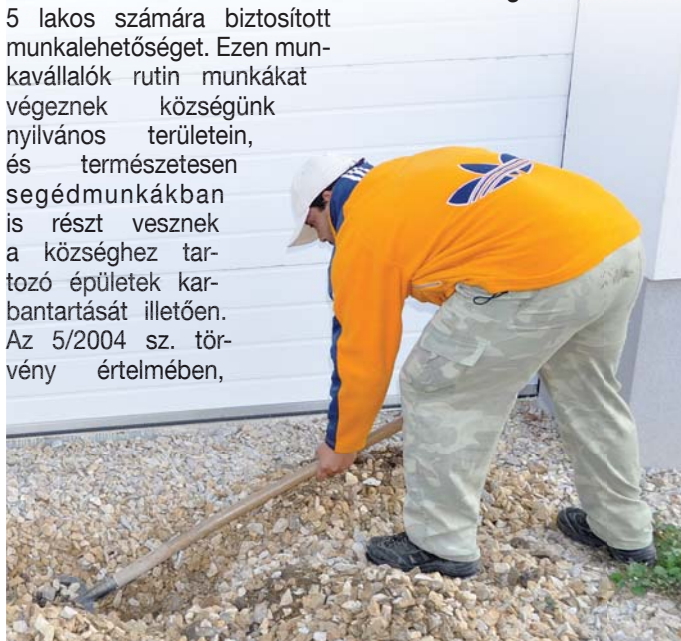
Községünk a „Foglalkoztatás és társadalmi integráció” nevű Operatív Program keretén belül határozott időre 5 lakos számára biztosított munkalehetőséget. Ezen munkavállalók rutin munkákat végeznek községünk nyilvános területein, és természetesen segédmunkákban is részt vesznek a községhez tartozó épületek karbantartását illetően. Az 5/2004 sz. törvény értelmében,

takarítónőket alkalmaztunk a sportpálya területén, valamint a közösségi hivatalban.

Ez év júniusában a hivatal által benyújtott kérvényt jóváhagyta az érsekújvári Munkaügyi Szociális és Családügyi Hivatal, így július 1-jétől új karbantartói állást biztosíthattunk határozott időre egy tardoskreddi lakos számára.

Tardoskedd község igyekszik élni az Európai Szociális Alap nyújtotta lehetőségekkel, így szeretné növelni a foglalkoztatottságot községünkben.

Mgr. Haluza Silvia

Kimutatás az ingatlan- és ebadókról

A helyi ingatlan és ebadók a 2014-es évre kiszabott értékének és a 2014.6.30-ig történő kifizetésének áttekintése.

	Telek- és Földadó	Építményadó	Lakásadó és lakóházban található, nem lakás céljára szolgáló helyiség adó	Ebadó	Összérték
2014-es évre kiszabott adó	150 051,30 €	26 809,09 €	1 137,99 €	2 545,37 €	180 543,75 €
2014.6.30-ig megfizetett adó	42 168,66 €	14 961,90 €	891,99	2 247,37 €	60 269,92 €
teljesítés %-ban	28,1	55,8	78,38	88,29	33,38 €

Hrubá Judit

Köszönet

Tardoskedd Község Önkormányzata köszönetét fejezi ki a XVI. Szent István Napok megszervezésénél nyújtott támogatásért:

EACEA

GENERALI

**Aquaservis.sk,
Ing.Jozef Hurta**

Bergendi

**Coop Servis,
spol. s r. o.**

**Cukráreň pod
gaštanom**

**Korund Desktop,
s.r.o.**

**MA: Agro Alfa –
Anton Mészáros**

**Papiernicto
Liptákovi**

PD Tvrdošovce

Pekáreň Sztizskala

**Pohrebníctvo,
kamenárstvo
a kvetinárstvo
Bogdány**

Reštaurácia Kelly

**Reštaurácia
Fastfood Úvegtigris**

Starbec, s.r.o.

Taylor-Juraj Oršulík

Varagya Minibazár

**Video-Foto,
Imrich Mészáros**

Vincent Pál

**TEVA - Eva
Takácsová**

**HD PUB
Tvrdošovce**

**Stávková kancelária
– Jozef Mészáros
-VINOTÉKA**

BANOPE

A Közhasznú Vállalat tevékenysége az elmúlt hónapokban

A volt Napocska óvoda átalakítása után, újabb feladatok vártak a Közhasznú Vállalatra. A strandidény megkezdése előtt hozzáfogtunk a termálfürdő nagymedencéjének megjavításához, valamint a büfé kiépítéséhez. A nagymedencét kicsempéztük és masszírozós vízágyúkat, ill. ülőkéket helyeztünk el benne. A látogatók mostantól jacuzziban is pihenhetnek, melyet a vállalat alkalmazottai helyeztek üzembe. A büfé területén teljeskörű kőműves-, csempéző- és bontó munkákra volt szükség. Gáz-, víz-, villanyvezetéseket szereltünk fel, szennyvíztárolót létesítettünk. A felújítás után a konyha a modernkor és higiéniai előírásoknak teljes egészében tökéletesen megfelel.

Föld napja alkalmából a vállalat is kivette a részét. A községünk szervezeteivel, hivatalával, intézményeivel karöltve mi is bekapcsolódtunk a „Szebb Tardoskeddért” programba. 2014-ben leginkább a zöldövezet kapott fontos szerepet. Pál Vince és a CoopServis támogatásával több száz virág került kiültetésre a község számos területén pl. az alapiskolákban, a Szent István téren, a termál-

fürdő területén. A Széchenyi parkba fákat ültettek a természetbarátok.

Az amfiteátrum padjai az évek során fokozatosan megkoptak. Több alkalommal már lefestettük, de ez a módszer sem időtálló. Ezért a korhadt ülőalkalmatosságokat műanyagokra cseréltük. A feljárat is megújult. A lakosok kérésére, lépcsőt helyeztünk el az enyhe domb ívű grádicsra, megkönnyítve ezzel is a közlekedést.

A község központjában felújítottuk a Szent István - szobor talapzatát, és a fiúiskola oldalát is kijavítottuk. Mivel az egyház anyagi helyzete nem teszi lehetővé a felújítást, ezért a község magára vállalta ezt a feladatot. Tudjuk, hogy az egyház épületéről van szó, de a község centrumában található műemlék is egyben. A központ ékeként, nem hagyhatjuk tönkremenni, így kötelességünknek éreztük a renováció elvégzését a község önköltségéből.

A közutak javítása terén a Hviezdoslav, a Gorkij, és a Káposztás utcákban lettek kijavítva a kátyúk. Ezek a munkálatok tovább folytatódnak az előttünk álló hónapokban. Ezenkívül a T. Vansová utcában

megoldottuk a szenny- és felszíni víz elvezetését. Vár ránk még a kanalizáció átvezetése a Réti, a Mikszáth K. és a J. Hollý utcákban.

A Vasúti úton elkezdtük a biológiai (zöld) hulladéktároló felépítését további feldolgozásra. Szeretném megemlíteni, hogy az említett utcában lesz a Közhasznú Vállalat műszaki gépeinek tárolója.

A nyári szünetben az ablakcsere után, elkezdtük az alapiskola fűtőházának és tornatermének külső rendberakását, valamint a lefestését. Apró munkákat végeztünk az iskolakonyha és – étkeзде területén is. Parkolót építettünk az Üzlet sori Vásárcsarnok részére. Segédmunkálatokat végeztünk az új bérlások épületén, munkásaink kora tavasztól késő őszig rendbe tartják a nyilvános zöldövezetet, de hagyományos módon bekapcsolódnak a Szent István Napok szervezésébe is. Az említett munkálatok csupán a legfontosabb feladatok közé tartoznak. Természetesen, igyekszünk mindent megtenni a kényelem és a komfort érdekében, de egyszerre nem megy.

Varga Károly, a vállalat vezetője

ÉPÍTKEZŐK FIGYELMÉBE

Kis épületek, építési munkálatok, karbantartások engedélyeztetése

A tardoskeddi Községi hivatal saját kompetenciója keretén belül biztosítja a kisebb épületek engedélyezését, valamint a házakon és lakásokon végzett munkálatok és karbantartások engedélyezését.

Kiseb épületek, építmények engedélyezése:

Az 50/1976-os építkezési törvény értelmében szükséges bejelenteni minden olyan kisebb építményt, amelynek beépített területe nem haladja meg a 25 m², magassága 5 m, föld alatti építmény esetében a beépített terület 25 m²-ig, mélysége nem több mint 3 m. Ide tartoznak továbbá az új kerítések, gáz-, víz-, villanyvezeték rákapcsolása a nyilvános vezetékekre, a medencék kiépítése. A bejelentett épületeknek kiegészítő funkciót kell képezniük a fő épülethez. Az ilyen munkálatokat az építkező írásban köteles bejelenteni az Építkezési hivatalban. A hivatal a beadvány megítélése után az építkezőt írásban értesíti, hogy a bejelentett munkálatok ellen nincs kifogása, illetve arról, hogy a munkálatok építkezési engedélyt igényelnek.

Az engedélyeztetéshez szükséges dokumentumok, amelyeket az építkező a kérvényhez csatol:

- kérvény, amely átvehető a Községi hivatalban,
- tulajdonjog bizonyítása (érsekújvári Kataszteri Hivatalból),
- társtulajdonosok hozzájárulása,
- 2drb tervdokumentáció, amely tartalmaz alaprajzokat, szituációs rajzot és egyszerű műszaki leírást,
- hálózati vezetékek működtetőinek véleményezése,
- szántóföld esetében a Járási Földhivatal véleményezése.

A kérvény beadásánál adminisztrációs díjat kell fizetni, amely egyének részére 10 €, vállalkozók részére 30 €. A beadvány elintézésére a hivatalnak 30 nap áll rendelkezésre.

Építési munkálatok engedélyezése:

Az építkezési törvény értelmében bejelentés alapján engedélyezni lehet az olyan építési munkálatokat, melyeknél jelentősen nem változik az épület arculata, nem befolyásolják az épület tartószerkezetét, nem változik az épület használata,

nincsenek veszélyeztetve a társadalom érdekei.

Építkezési karbantartás engedélyezése:

Engedélyezést igényelnek, ha a munkálatok befolyásolják az épület stabilitását, tűzvédelmi biztonságát vagy a munkálatok műemléken történnek.

Engedélyezést nem igényelnek:

Az építkezési törvény 139-es § 15 bekezdése értelmében nem igényelnek engedélyezést többek között a következő rutin munkálatok:

- a) épület homlokzatának a javítása, tetőszerkezet javítása, ereszcatorna és csatorna vezetés javítása, - cseréje, eredeti kerítés javítása,
- b) belső válaszfalak, vakolatok, falburkolatok, padló javítása, ablakok, ajtók cseréje
- c) szoba festés, épület homlokzatának átfestése.

A cikkben ismertetett engedélyeztetési folyamat általános jellegű, részletes információt minden érintett építkezésre a Községi Hivatalban nyújtunk.

Čapucha Katalin

NEM TÉTLENKEDNEK AZ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓK

A 2014-es év első fele sajnos tüzesetek szempontjából nem indult jól. Ezen beszámoló írásának napjáig (június vége – szerk. megj.) községünk önkéntes tűzoltói összesen öt alkalommal lettek riasztva, amivel sajnos falunk az Érsekújvári járás tüzesetekről vezetett statisztikájának élén helyezkedik el. Minden esetben sikerült időben közbelépni, és a professzionális tűzoltók segítségével a lángokat megfékezni. Egy esetben sajnálatos módon halálos, személyi sérülés is történt.

Mivel a gyakori tüzesetek mögött akár gyújtogatás ténye is fennállhat, jelenleg is rendőrségi vizsgálat folyik. A legtöbb esetben azonban a tüzeket a hanyagság és a figyelmetlenség okozza. Ezért kérünk minden lakost a tűzgyújtási tilalom és a tűzvédelmi előírások betartására, főleg a nyári, száraz időszakban. A háztar-

tások és a vállalkozások ellenőrzése jelenleg is folyamatban van. Ezenkívül arra is kérünk mindenkit, hogy amennyiben tüzet észlel, azonnal jelezze azt az ismert **112** vagy **150** telefonszámokon, majd értesítse a helyi tűzoltókat, akiknek az elérhetőségeit megtalálhatják több helyen kifüggesztve, ill. a Tardoskeddi Hírmondó **3. oldalán**.

A Tardoskeddi Önkéntes Tűzoltó Egyesület új tagok jelentkezését várja, hogy ezzel is biztonságosabbá tehesse falunkat! Tervezzük egy tűzoltó csapat összeállítását, amely különböző versenyeken képviselné községünket.

Szerencsés, tüzesetektől mentes évet kíván a TARDOSKEDDI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET!

(Köszönjük az információkat Vida Attila, helyettes tűzoltó parancsnoknak.)

Ing. Oravek Tamás

FELHÍVÁS

Felhívjuk lakosaink figyelmét, hogy a száraz biológiai (zöld) hulladék égetése községünk területén hetente két alkalommal engedélyezett, kedden és pénteken 13.00 és 17.00 óra között. A hét többi napján tilos a tüzelés. Ezt a községi rendőrség ellenőrizni fogja, és az időpontok nem betartása büntetve lesz.

A községi rendőrség jelenti

A községi rendőrség 2014 júniusában többek között ezeket a rendőrségi eseteket vizsgálta:

2014. 6. 3. - Tüzesetről kaptunk bejelentést, amely a Vasúti út egyik nem lakott családi házában történt. A tűz szándékos gyújtogatás útján keletkezett ismeretlen tettes által. A tűzoltásban az Érsekújvári Tűzoltó Parancsnokság, és a helyi önkéntes tűzoltócsoport tagjai vettek részt, akik egy C és egy magasnyomású víztömlővel oltották el a tüzet. A tűz következtében a tulajdonosnak kb. 5000 € kára keletkezett. (Információk: Érsekújvári Tűzoltóság és Mentőszolgálat)

2014. 6. 6. – A községi rendőrség egy nem átlátható keresztesződés problémáját oldotta az Ady és az Újvári út találkozásánál, ahol a zöld bokrok olyannyira akadályozták a kilátást, hogy ez veszélyt jelentett a gépjárművezetőknek, a gyalogosoknak és

a kerékpárosoknak az úton való áthaladásban. A bokrokat végül a Közhasznú Vállalat munkásai vágták le.

2014. 6. 11. – Éjszaka 01.30 órakor eddig ismeretlen tettes szándékosan felgyújtott egy családi ház udvarán parkoló Grand Cherokee jeep-et. A kriminalisztikai szakember a helyszínen nyomokat, egy ismeretlen gyúlékony anyagot tartalmazó műanyag vödört és egy textilanyaggal körütekert fabotot talált. A tulajdonosnak 8 000 € kára keletkezett.

2014. 6. 11. – A községi rendőrség tagjai este 18:35 órakor egy idős hölgynek segítettek, aki a templomból hazafelé tartva rosszul lett, és leesett a kerékpárjáról. A hölgyet a segítségnyújtás után hazaszállították.

2014. 6. 28. – A szolgálatot teljesítő rendőreinknek az egyik vendéglátó egységbe kellett kimenniük, ahol vizsállyra került sor a vendégek között.

2014. 6. 29. – A községi rendőrséghez bejelentés érkezett, hogy egy családi ház udvarából 6 tyúkot és 2 trikót tulajdonítottak el. A tettes után folyik a nyomozás.

2014. 6. 30. – A községi rendőrség a rendszeres ellenőrzése során a Vasúti úton áthaladva meglátott egy roma származású nőt, amint kiugrik

egy elhagyatott, nem lakott ház ablakából. A ház ablakának üvege ki volt törve, itt jutott be a házba, ahol – szavai szerint – elaludt, és ugyan-ezen az ablakon át kimászott. Az esetről az Érsekújvári Rendőrpáncsnokság tagjai is értesítve lettek, akik átvették az ügy további kivizsgálását.

**Borbély Rajmund
rendőrpáncsnok**

Zsebtolvajt fogtak rendőreink

2014.7.4-én a községi rendőrség tagjai bejelentést kaptak egy idősebb hölgy lakostól, hogy a helyi rehabilitációs központ előtt egy ismeretlen roma férfi azzal az ürüggyel szólította meg, hogy a virágüzletet keresi. Ő megmutatta a legközelebbi virágüzlet felé vezető irányt, majd mindketten mentek a maguk útján. A hölgy csak otthon vette észre, hogy hiányzik a pénztárcája, amelyben a készpénze és az iratai voltak. Azonnal bejelentést tett telefonon a községi rendőrségnek, akiknek személyleírást is adott az őt megszólító egyénről. Rendőreinknek a személyleírás és a községi helyszínek alapos ismerete alapján sikerült azonosítani az illetőt, aki bevallotta a tettét. Az elkövetőt átadták az állami rendőrség tagjainak, akik lopás gyanújával vádolták meg. Az illető már több esetben volt büntetve hasonló bűncselekményekért.

(br)

Tardoskeddi Termálfürdő

2014. május 31-én újra megnyitotta kapuit a Tardoskeddi Termálfürdő a kedves látogatók előtt.

A tavalyi évadhoz képest több újítás is történt a fürdő területén, amelyek a pihenni vágyó vendégek igényeit szolgálják ki.

A komplexum részét egy 25 x 25 méteres úszómedence, egy gyermekmedence és egy pancsoló képezi. Az úszómedence attrakciója a 3 gejzír, mely sugarával a fáradt izmokat lazítja el. A medencékben

lévő meleg termálvíz jótékony hatással van a mozgásrendszeri megbetegedésekre, és hozzájárul a fáradt izomzat regenerációjához. A látogatók kipróbálhatják a jakuzzi masszázsmecénét is, melyben kényelmesen megpihenhetnek és kedvükre relaxálhatnak.

A szabad strand központja a zöld napozóterasz, amely már tavaly is nagy sikert aratott a látogatók körében. A zöld napozóterasz mellett minibár és büfé is található, ahol finom italokat és ételeket fogyaszt-

hatnak a kedves vendégek. A Tardoskeddi Termálfürdő az egyetlen termálfürdő az országban, ahol defibrillátor, azaz újraélesztő készülék található. Nyolc személyt képeztek ki a készülék szakszerű használatára. Az automatikus külső defibrillátor a fürdő bejáratánál van elhelyezve, s erre egy AED matrica hívja fel a figyelmet. A gyermekekről sem feledkeztünk meg. A nyári szünet alatt több rendezvény is várja őket. Főleg játékos feladatok, ügyességi versenyek

szórakoztatják őket, de azok alátogatók is megtalálják a számításukat, akik a hagyományőrzést tartják érdekesnek. Nekik külön rendezvény keretén belül mutatjuk be a Fafaragók Találkozóját és a kézműves foglalkozásokat.

Minden aktuális információ a www.tvrdosovce.sk oldalon és a termálfürdő facebook oldalán a „Termálne kúpalisko Tvrdosovce”-n követhető.

Nagy szeretettel várunk minden kedves pihenni vágyó vendéget. **Mgr. Vanya Livia**

A TERMÁLFÜRDŐ nyitvatartási ideje:

Hétfő:	10:00 – 18:00
Kedd:	10:00 – 19:00
Szerda:	10:00 – 19:00
Csütörtök:	10:00 – 18:00
Péntek:	10:00 – 19:00
Szombat:	10:00 – 19:00
Vasárnap:	10:00 – 18:00

Ismét alkottak fafaragóink

Ezen a nyáron sem maradt el a hagyományos Fafaragók találkozója az önkormányzat szervezésében, amelyen az Élő Hagyományok polgári társulás tagjai ezúttal 2 emlékoszlopot készítettek el. Az egyik a kitelepítések emlékére készült, és Érsekújvárból lesz ünnepélyesen átadva, ill. elhelyezve. A másikat a Tardoskeddi Sportklub kérésére alkották meg fafaragóink, és a bajnoki idény legjobb tardoskeddi góllövőinek nevei lesznek rá feltüntetve. Az akácfaiból kifaragott alkotásokon 3 napon át szorgoskodott 7 kézművesünk, akiknek ezúton köszönjük a fáradozásukat. **(bsz)**

GYERMEKNAP ÉS STRANDMEGNYITÓ

Községünkben ez alkalommal a helyi termálfürdő adott otthont a gyermeknap rendezvénynek. Ez nemcsak egy szokványos délelőtti volt, hiszen ezen a napon nyitotta meg a kapuját a fürdőzők előtt a termálfürdő, amely a tavalyi és az idei évben komoly átalakuláson ment át. Az újabb felújítás május végére befejeződött, így a terület ideálisnak bizonyult arra, hogy itt legyen megtartva a gyermeknap műsor.

A szervezők igazán változatos programot készítettek a gyerekeknek. Valóban jól szórakozott mindenki, aki a szombat délelőttöt a fürdőben töltötte. A program a helyi alapiskolák mazsorett-csoportjainak fellépésével kezdődött. Ezután a sport került előtérbe, hiszen a közeli Mór József nevét viselő műfüves futballpályán 11-es rúgásokban lehetett versenyezni. Amíg a sportkedvelő gyerekek futballoztak, a többiek kézműves foglalkozásokon vehettek részt. Saját készítésű karperecet, szélrózsát, kitűzőt készíthettek a Községi hivatal mellett működő kulturális részleg munkatársainak, az alapiskolák és az óvodák pedagógusainak a segítségével. A helyi Élő Hagyományok polgári társulás jóvoltából felelevenedtek a régi kézműves foglalkozások, úgy mint a fafaragás, faragott bot készítés, üvegvirázs, papírfonás. Nem hiányzott az arcfestés és a trambulín sem, amelyek még mindig a legnépszerűbb szórakozási formák közé tartoznak a gyerekek körében. A legkisebbekre homokozó és az óvodák által kialakított játéksarok várt sok-sok érdekességgel. A 60. számú Sík Sándor cserkészcsapat tagjai cserkészjátékokkal szórakoztatták, s egyben tanították a gyerekeket. Kulturális programként a helyi citeracsoport legújabb növendékei mutatkoztak be, akiknek ez volt az első nyilvános fellépésük. A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola mellett működő Rezeda báb-

csoport a Kiskondás c. báb-játékot adta elő, míg a J. A. Komenský Szlovák Alapiskola előadása egy diáklány történetét mutatta be vidám, humoros formában. Nagy élmény volt a pónifogattal való kocsikázás, valamint az önkéntes tűzoltók bemutatója. Ez utóbbi inkább a fiúkat szólította meg. A lányok a napjainkban nagy népszerűségnek örvendő zumbának örültek. A programok ideje alatt a Híd politikai párt tardoskeddi klubjának köszönhetően többféle ízben kínáltak finom palacsintát a szervezők, amelyeket kicsik és nagyok jóízűen falatoztak.

Tardoskedd község önkormányzata Ing. Tóth Marián polgármesterrel az élen külön meglepetést is készített erre a napra. A község egy újraélesztő gépet ún. defibrillátort vásárolt, s ennek az életmentő szerkezetnek az átadására került sor. Mivel közel 2 000 € értékű gépről van szó, megvásárlása nem valósulhatott volna meg azoknak a személyeknek, ill. intézményeknek az anyagi támogatása nélkül, akik pénzügyi adományaikkal segítették a megvételét. Köszönet illeti: Ágh Zoltán, Bencze Mihály, Ing. Biróczy Péter, MUDr. Borbély Zoltán, Csanda József, Halász Gabriella, Hrabovsky András, Mészáros Imre

képviselőket, Tardoskedd községet, a Híd helyi szervezetét, a Magyar gyermekek fejlesztéséért alapítványt, Ing. Tóth Mariánt, a helyi Mezőgazdasági Szövetkezetet Ing. Szabó Rozália elnökével az élen, ill. Ing. Vincze Györgyöt, a KORUND DESKTOP vállalatot, hiszen elsősorban az ő felajánlásainak köszönhetően rendelkezik községünk immár újraélesztő géppel. A szerkezet a nyári idényben a termálfürdő területén lesz megtalálható, az év többi részében pedig a Községi hivatalban lesz elhelyezve.

A szerkezetet a nyitrai Pharma Care vállalat képviselője, Ing. Martin Haas adta át, aki a helyszínen röviden bemutatta a defibrillátort, amely a legelterjedtebb a világon, hiszen a nagyon egyszerű a használata. A gép jól érhetően, szlovákul utasítja a használóját, mikor, mit kell tennie. Három lépésből áll a kezelése, s amennyiben megjegyezzük ezt a 3 lépést, már életet is tudunk menteni. A szerkezeten egy speciális display is található, amelyen

a halláskárosultak olvashatják az utasításokat. Az átadásnál jelen volt MUDr. Murgaš, a nyitrai Kerületi Mentőszolgálat főorvosa, aki jól ismeri és használja a defibrillátort, és az átadást követően iskolázást tartott mindazon alkalmazottaknak, akiket az önkormányzat kiválasztott erre a célra. Valamennyien okiratot vettek át az iskolázáson való részvételért.

Reméljük, mindenki jól érezte magát, aki ellátogatott a Tardoskeddi Termálfürdőbe és bekapcsolódott a gyermeknap programokba. Szeretettel várjuk a pihenni vágyókat az idény hátralévő részében, és jó kikapcsolódást kívánunk.

Braço Szilvia

KULTURÁLIS HÍRADÓ ✿ KULTURÁLIS HÍRADÓ

Szomolai Tibor a tardoskeddi könyvtárban

2014. május 23-án a tardoskeddi könyvtárban vendégül láttuk Szomolai Tibort, aki a jelenlévőknek bemutatta Felvidéki saga című könyvét. Peternai Zsuzsanna bevezetője után (neki köszönhetjük, hogy a beszélgetésre sor kerülhetett) a szerző nagyon szellemesen beszélt a regényről, valamint keletkezésének körülményeiről. A saga megírásának ötlete egy családi találkozón született, és alapjául az író családjának története szolgált. Az író-olvasó találkozó, a szerző stílusának köszönhetően, nagyon családias hangulatúra sikeredett. Szomolai úr humorral fűszerezett beszámolóját a jelenlévők mindannyian nagyon érdekesnek találták. Az est végén kötetlen beszélgetés alakult ki az író és olvasói között. Az említett regényt az érdeklődők a helyszínen megvásárolhatták.

KÖNYVAJÁNLÓ

Szomolai Tibor: FELVIDÉKI SAGA

Mint azt a címe is sugallja, egy családregényről van szó. Érdekessége, hogy valós elemeket is tartalmaz, hiszen az író saját családjának történetét szötte bele a regénybe.

A könyv cselekménye 1848-ban kezdődik és 2011-ben ér véget. Amellett,

hogy elmeséli egy felsőszeli család több generációjának életét, olvasmányos stílusban vezeti át az olvasót Felvidék történelmében. A történelemkönyvekből mindenki számára jól ismert eseményeket az egyszerű felvidéki emberek szemszövegéből mutatja be. Megtudhatjuk, hogyan élték meg a falusi emberek a világhábo-

rúk borzalmait, a deportálásokat, a kommunizmust, a bársonyos forradalmat, az ország szétválását, majd Szlovákia elérését az Európai Unióba. Angyal Mária és leszármazottainak története igazán lebilincselő olvasmány. Fiatal felnőtteknek és idősebbeknek egyaránt ajánlom.

15. Kistérségi és nemzetközi amatőr képzőművészeti és fotóverseny

2014. április 13-án került sor a Faluház galériájában a 15. Kistérségi és nemzetközi amatőr képzőművészeti és fotóverseny kiértékelésére, s az alkotásokból készült kiállítás megnyitójára. Az idei verseny témái: Ezerarcú természet és Szülőfalu, szülővárosom voltak. A versenybe 177 képzőművészeti alkotás és 42 fénykép érkezett, amelyekből kiállítás készült. Az alkotók a helyi alapiskolák, a művészeti alapiskola tanulói, valamint testvérvárosunk Bonyhád diákjai, ill. a szűk régióból Megyer és Udvard képviselői voltak. A munkákat 3-tagú zsűri Csányi Mária, Boros Andrea az alapiskolák rajztanárai és Vanek Angélik, a művészeti alapiskola pedagógusa értékelték.

Díjazottak:

Képzőművészeti kategória:

J. A. Komenský Alapiskola:

1. Masarovič Tomáš, Emil Phan Dac Tuan Anh, Tkáč Samuel – kollektív munkája; 2. Vanek Tereza Justína; 3. Szpeváková Alex

Szemerényi Károly Magyar Tannyelvű Alapiskola:

1. Varga Viktória; 2. Kis Jolika; 3. Vanya Csaba

A fotókatégória:

1. Tóth Gergő; 2. Bíróczy Réka; 3. Tóth Ferenc

A helyi művészeti alapiskola diákjai közös munkával neveztek be, s ezért elismerő oklevélben részesültek. Valamennyi díjazott emléklapot és rajzeszközökből álló csomagot kapott. A nyerteseknek gratulálunk. A beérkezett munkákból készült kiállítást május végéig lehetett megtekinteni a Faluház galériájában.

NYÁRI TÁBOR (2014.7.7. -7.11.)

Borbély Livia, Ruzsik Katalin

SZEMERÉNYI KÁROLY MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLA

2013/2014 - es tanév rendezvényei

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola a 2013/2014-es iskolai évben is aktív munkát végzett. Számos versenyen vet-

tek részt a tanulóink, különböző rendezvényekbe kapcsolódtak be, de érdekes előadásokat is hallgathattak. Kirándulásból, szereplésből, színházi

előadásból sem volt hiány. A kaleidoszkóp összefoglalja mindazt, ami az intézményünkben történt.

SZEPTEMBER

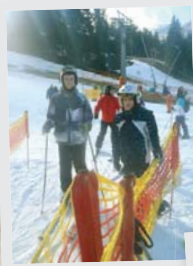
- ☺ Erdei iskola
- ☺ Egészséges táplálkozás napja
- ☺ Őszi papírgyűjtés

OKTÓBER

- ☺ Őszi kiállítás

NOVEMBER

- ☺ Állatok világnapja alkalmából foto, rajz és fogalmazás pályázat kiértékelése
- ☺ Író-olvasó találkozó K.László Szilviával
- ☺ Beszélgetés Meleg Mária grafológussal
- ☺ Rákóczi Szövetség látogatása

DECEMBER

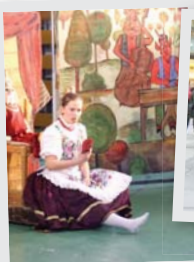
- ☺ Mozilátogatás – Krúdék
- ☺ Mikulásváró ünnepség
- ☺ Karácsonyi osztályműsorok
- ☺ Kuttyomfitty színtársulat előadása

JANUÁR

- ☺ Sítanfolyam
- ☺ Szülők és pedagógusok farsangi bálja

FEBRUÁR

- ☺ Elsősök felavatása – Jelmezbál
- ☺ Kuttyomfitty színtársulat előadása
- ☺ Lego kiállítás – Beíratkozás
- ☺ Beszélgetés Kiss Máriával, gyógypedagógussal

MÁRCIUS

- ☺ A víz világnapja- foto, rajz és fogalmazás pályázat kiértékelése
- ☺ Beszélgetés Gáspár Károllyal - Ne drogozz! - címmel
- ☺ 9. tesztelése

ÁPRILIS

- ☺ Tavaszi papírgyűjtés
- ☺ Húsvéti kiállítás
- ☺ Környezetszépítés a Föld világnapja alkalmából

MÁJUS

- ☺ Anyáknapj oszdtálműsorok
- ☺ Honvédelmi gyakorlat
- ☺ Szakköri munkák kiállítása
- ☺ Reisz András meteorológus előadása
- ☺ Hüllőkiállítás
- ☺ Veterán katonák bemutatója

JÚNIUS

- ☺ A tanév kiértékelése
- ☺ Gyermeknap Szentendrén
- ☺ Ballagás
- ☺ Tanérvzáró

CSÍKSOMLYÓI ZARÁNDOKLATON JÁRTUNK

Kereszténységünk egyik legnagyobb ünnepe pünkösöd. Ezen alkalmából 2014. június 5-től 9-ig falunk egy kis, 22 fős csoportja elzarándokolt Erdélybe, a csíksomlyói pünkösdszombati búcsúba. A kirándulással egybekötött zarándoklatot a magyarországi Misszió Tours utazási iroda szervezte. A mi csoportunk Vavrecky Istvánnak és Emikének köszönhetően jutott el erre a gyönyörű helyre.

Erdélyben Tibód és Oroszhegy településeken voltunk elszállásolva magánháznál. Mindenhol nagy szeretettel fogadtak minket a vendéglátóink. Helyi ételekkel, italokkal kedveskedtek nekünk, mindnyájunknak nagyon ízlett az erdélyi konyha.

Utunk első napján a Királyhágón át jutottunk el Nagyváradon keresztül első megállónkra, Körösfő településre. Itt ered a Körös folyó, a falu innen kapta a nevét. Megtekintettük a református templomot, amelyben gyönyörű kalotaszegi hímezések láthatók. Fejet hajtottunk Vasvári Pál 1848-as szabadsághős kopjafája előtt. Innen az utunk Kolozsvárra vezetett, ahol megcsodáltuk a Mátyás király szoborcsoportot és a Szent Mihály székesegyházat. Ellátogattunk a házsongárdi temetőbe, leróttuk tiszteletünket Reményik Sándor papköltő, Dsida Jenő költő és Kós Károly építész sírja előtt.

Kirándulásunk második napján miután megtekintettük Székelyudvarhely nevezetességeit, a csángók földjére, a Gyimesekbe mentünk fogadni Gyimesbükkön az egykori román – magyar határon a Nagybol-

dogasszony Zarándokvonat 700 résztvevőjét. A helyiek énekszóval köszöntötték a zarándokokat, mindenki könnyezett, nagyon megható volt ez a találkozás távol az otthonainktól. Megtekintettük az utolsó vasúti őrházat az ezeréves határon, a határkövet, a Rákóczi vár romját. Erről a történelmi helyről utunk a csíksomlyói kegytemplomba vezetett. (A templomnál találkoztunk négy tardoskeddivel, Száraz Ferencékkel, akik autón jöttek.) Megérkeztünk a napba öltözött édesanyánkhoz. Letettük gondjainkat, bajainkat a Szűzanya lábához. A templom csendjében imádkoztunk ott, hon maradt szereteteinkért, családjainkért, rokonainkért, barátainkért, magunkért. A kegy-szobor mellett nagyon sok táblácska van elhelyezve, melyeket a zarándokok ajándékoztak a Szűzanyának hálából, amiért imáik meghallgatást nyertek.

Szombaton eljött a várva várt nap, a búcsú napja, zarándoklatunk fénypontja. Az úton nagyon sok gyalogos zarándokkal találkoztunk. Az autóbuszok a csíkszeredai pályaudvarnál parkoltak, innen gyalogoltunk kb. 5-6 km-t a kegytemplomig, onnan pedig fel a Kis- és Nagysomlyó-hegy közti nyeregbe a szabadtéri ol-tárhoz olyan 2-3 km-t. Amerre a szem ellátott, mindenhol zarándokok sorai kígyóztak. Csodálatos napsütésben volt részünk az egész szentmise alatt. Az idei zarándoklat jel-szava „Boldog a méh, amely Téged hordott”. A főcelebráns Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek volt, a búcsú szónoka Ft. Oláh Dénes Maros-Küküllő kerületi főesperes volt, aki

szentbeszédében az imádkozás fontosságát, a talentumok helyes felhasználását és a magyar-, keresztény közösségeink megerősítését hangsúlyozta. A szentmise végén elénekeltük a pápai himnuszt, a magyar és a székely himnuszt. Mindig nagyon meghatódom a himnuszunkat hallva, hát még most a több százszázalékos tömeg éneke hallatán!

Lelkiekben feltöltődve, testileg elfáradva visszautaztunk szállásunkra, de a napnak még nem volt vége. Oroszhegyen a vendéglátóink meghívtak ismerkedési estre. Élő zenekar húzta a talpalávalót.

Pünkösödvasárnap, Oroszhegyen vettünk részt a szentmisén. Utána következett az újabb nagy élmény. Zetelakán keresztül- amely Tardoskedd testvértelepülése, - eljutottunk Ivóig, ahol pisztrángot tenyésztnek, lehetőségünk volt friss, sült pisztrángot fogyasztani. Ezt követően pótkocsis traktorokkal szállítottak minket a madarasi menedékházig. Innen gyalogosan tettük meg az utat HARGITÁRA, a székelyek szent hegyére. Kimerítő volt a hegymászás, de az emlékmű, a kopjafák és a táj látványa megérte a fáradságot. A menedékháztól a pisztrángozó felé vezető úton zivatarban volt részünk, de ez is megérte, mert a főlás pótkocsiban annyit neveltünk, hogy megfájdult a rekeszizmunk.

Észre sem vettük, és máris eltelt a négy nap,

elérkezett a búcsúzás. Könyvek között váltunk el vendéglátóinktól, s azzal köszöntünk el: „Jövőre veletek ugyanitt”!

Úton hazafelé megálltunk Farkaslakán, Tamási Áron író sírja előtt tisztelegtünk. Korondon erdélyi emléktárgyakat vásároltunk. Az utolsó megálló Parajdon, a sóbányában volt. Marosvásárhelyen elbúcsúztunk a helyi idegenvezetőktől, Izoldától és Vilmostól, akiktől sokat tanultunk. Hétfőről keddre éjjel fél háromkor értünk haza Tardoskeddre, igen fáradtan, de lelkiekben megerősödve. Köszönetet mondtunk a Jó Istennek, hogy szerencsésen megjártuk ezt a mintegy kétezer kilométeres utat.

Végezetül a tardoskeddi zarándokok nevében szeretném megköszönni Vavrecky Istvánnak és családjának a zarándoklat megszervezését, közreműködését, ill. a tardoskeddi zarándok-zászló elkészíttetését, támogatását. A Jó Isten fizesse meg sokszorosan a fáradozásukat. Bízunk benne, hogy jövőre is sikerül eljutnunk ebbe a csodaszép Tündérkertbe.

Ing. Brat Erzsébet

Kedves hívők, tisztelt olvasók!

Nyár van, a családi kirándulások, nyaralások ideje, amelyeken kicsik és nagyok egyaránt kapcsolódnak, feltöltődnek, felfedezik a természet szépségeit. A mezőgazdászok számára ez az időszak a munka, az aratás, a termés betakarításának az ideje. A hosszú és fárasztó munka után leszdedik a termést, amely a nélkülözhetetlen ételment jelenti.

Egy nyári hónap, az augusztus, pontosabban a hónap 20. napja komoly jelentőséggel bír Tardoskeddd számára, hiszen ekkor ünnepeljük községünk és templomunk védőszentjének, Szent István királynak az ünnepét. Első királyunknak, akinek a római pápa apostoli királyi címet adományozott, püspökséget hozott létre, átszervezte az egyházat, misszionáriusokat hívott. Mondhatjuk, hogy segített elhinteni az országban a hit magvait, amelyből aztán egész generációk szedték a lelket tápláló gazdagság

terméseit. Manapság mintha elfeledkeznénk erről, és elődeink hagyatékára, intelmeire úgy tekintünk, mint tradíciókra, néphagyományra. Ne feledkezzünk azonban meg az alapokról sem, hogy a „társadalmunk építménye” erős és életképes legyen.

Szent István király a fiát, Szent Imre herceget is a bölcsességre, alázatára, imádságra és az Istenhez való odaadásra tanította. Mire tanítjuk a fiatalokat mi? Semmi kétségem afelől, hogy Tardoskeddd lakosai, akik gyermeket nevelnek, jó szülők szeretnének lenni. A mai világban azonban, legyen szó papokról, hívőkről, nem hívőkről, jó akaratú emberekről, mindenkit csalogat a külvilági siker, gazdagság és csodálat iránti vágy. Ne feledjük, hogy Szent István király, bár az ország legnagyobb hatalommal bíró embere volt, sohasem használta fel hatalmát saját érdekeire. Uralkodására, mint szolgálatra

tekintett. Mindenkinek megvan az életében a küldetése, felelőssége. Tekintsünk ezekre úgy, mint kihívásokra, amelyek szolgálatteljesítésre és szeretetre ösztönöznek. Mert csak az, aki másoknak is jót tesz, nő a szeretetben, lesz lelkiekben gazdag, és tudja majd összegyűjteni a lelki gazdagság termését.

Valamennyiüknek további szép nyarat kívánok. Találják meg a természeti szépségekben Isten nagyságát.

Kürthy Tamás,
tardoskeddi plébános

Tovább a sikeres tanulás útján

Vaňa Gabriella, a Szemerényi Károly Magyar Tannyelvű Alapiskola egykori diákja, aki most fejezte be középiskolai tanulmányait az Érsekújvári Kereskedelmi Akadémián júniusban komoly elismerésben részesült. Nyitra megye elnökétől, Milan Belicától vehetett át kitüntetését a megye sikeres képviselőjéért a Poznaj slovenskú reč nevű verseny országos fordulóján elért első helyezéseért. Ezenkívül ösztöndíjban is részesült az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítványtól. Az ösztöndíjat Érsekújvár képviselőjéért, illetve kitűnő tanulmányi eredményeiért kapta. A szlovákon kívül egyéb versenyekbe is bekapcsolódott. Sikeres megoldója a német nyelvű olimpiászoknak és a kerületi gépirás versenyen is kimagasló eredményt ért el.

Gabika már a helyi alapiskola tanulójaként kitűnt szorgalmával és tanulmányi eredményeivel, amiért 2010-ben megkapta az Iskola legsikeresebb tanulója címet. „A tardoskeddi alapiskolára mindig örömmel gondolok vissza. Nagyszerű alapokat nyújtott, s ezáltal nem volt nehéz dolgom a középiskolában. Tanulni ugyan kellett, de volt mire építeni. Sok szép emlék fűződik az itteni iskolához, a 9 év hosszú idő, lehetetlen lenne elfeledni.” A középiskolában tovább folytatta sikeres tanulmányait, ahol kiválóan felkészítették a továbbtanulásra, nemcsak a közgazdaságtani irányzatokra. „Számos tapasztalatot szereztem és elmélyíthettem a tudásom minden tantárgyból. Szeptembertől a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemen tervezem folytatni a tanulmányokat. Pedagógiára készülök szlovák és német szakra. Elég nehéz volt a választás, mivel igazán bő az egyetemek kínálata. A nyelvet viszont már régóta érdekelnek, ezért született meg ez a döntés.”

Gabriellának gratulálunk, és további sok sikert kívánunk számára.

bsz

EGY KÖNYV SIKERTÖRTÉNETE

A könyvek élnek a maguk életét és járják maguk teremtette útjukat írójuktól függetlenül. Tán különösen hangzik, de mégis ez volt az érzésem 2014. május 29-én délután az Egyetemi Könyvtár előadótermében Pozsonyban. Fél évvel ezelőtt volt alkalmam bemutatni Szabó Imre: *A Nagykárolyi gróf Károlyi család ezeréves története* című kitűnő könyvének magyar fordítását. A könyv sikersorozata folytatódik. A 2013 decemberében megjelent eredeti, szlovák nyelvű kiadás (*Imrich Szabó: Tisícročná história rodu Károlyi de Nagykároly*) elnyerte a Szlovák Tudományos Akadémia mellett működő Szlovák Történelmi Társaság (*Slovenská historická spoločnosť pri SAV*) rendkívül tekintélyes, tudományos körökben is magasra értékelt díját, amelyet a Historia Magistra előadás-sorozat rendezvényén PhDr. Dušan Kováč DrSc. történész, író, a Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tagja (aki többek között a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja is) adta át a szerzőnek. A Szlovák Történelmi Társaság bírálóbizottságának elnöke, PhDr. Eva Kowalská DrSc. elmondta, hogy mindegyik benevezett kötet értékes munka, a döntés nem volt könnyű, ám egyértelműen a Károlyi-könyv lett kategóriájának legjobbja.

Gratulálunk a Károlyi-könyv újabb sikeréhez.

Birkos Magdolna

OTTHON KÜLFÖLDÖN

Az elmúlt években egyre több falunkbéli, elsősorban fiatal döntött úgy, hogy külföldön próbál szerencsét. Néhányan a továbbtanulás céljából választották az idegen országot, mások a megélhetés miatt hagyták el községünket. Volt, aki visszatért, de vannak olyanok is, akik nagy valószínűség szerint az új hazában maradnak. Tudjuk, nem egyszerű döntés ez annak, aki elmegy, de nem egyszerű a szülőknek sem. Erről meséltek Vas László és Erzsébet, akiknek gyermekeik Renáta és Attila évek óta élnek Németországban, ill. Angliában.

„Lányunk, Renáta már 10 éve él külföldön”- kezdi a beszélgetést Erzsébet. - „2003 őszén ment Németországba, Münchenbe azzal a szándékkal, hogy egyetemen tanuljon. Nagyon meglepődtünk, amikor bejelentette, hogy szeretne kimenni, de nem volt más választásunk, meg kellett békélni a döntéssel, hogy elutazik. Emelkszem, már kisiskolás korában megmutatkozott a német nyelv iránti érdeklődése. Szabadidejében német nyelvleckéket olvasgatott, és a szavakat kiragasztotta a WC ajtajára.”

Első lépésként, a legkészenfekvőbb megoldás a kiutazáshoz a bétiszitter munkalehetőség volt. Viszont célját folyamatosan szem előtt tartva, Renáta szabadidejében egyetemi felkészítő tanfolyamra járt. Az egyetemnek szigorú felvételi követelményeket írnak elő, többek közt

és Társadalomtudomány kárán. „A férjemmel anyagilag támogattuk az egyetemi tanulmányait, de a város központjában bérelt lakásra és egyéb személyes kiadásokra saját maga teremtette elő a pénzt. Ez úgy volt lehetséges, hogy Németországban diákként heti 20 órát lehet dolgozni, átlagosan minimum 10 eurós órabérrel. Renáta többek közt dolgozott egy telefontársaságnál, a helyi közlekedési társaságnál, az egyetemen diáktanácsadóként, valamint szakmai gyakorlatot teljesített Budapesten és az EU-Komisszió müncheni kirendeltségén. Tanulmányai során több országban is dolgozott, például Albániában német nyelvet tanított az egyetemen, Franciaországban (Strasbourgban) pedig az ARTE német-francia televízió csatornánál tevékenykedett.” Első egyetemi diplomáját 2012-ben kapta. Mesterfokozatot - M.A. „Magister Artium” - szerzett albanológia főszakon, valamint francia nyelv és politikatudomány mellékszakonokon. Második diplomájával pedig B.A. „Bachelor of Arts” képesítést szerzett német nyelvből. Jelenleg projekt aszisztensként dolgozik egy számítástechnikai programozó cégnél.

„Pár évvel azután, hogy a lányunk Németországba költözött”- veszi át a szót az édesapa -, „a fiunk Attila is, akkor még barátnőjével, Krisztinával bejelentették, hogy kiutaznak Ciprusra dolgozni, mert itthon nem találtak megfelelő munkát. Itt három évet töltöttek, mint szakács-pincér. Mindkettőjük

nek nagyon megtetszett ez a gyönyörű sziget, a környezet, a tenger és a munkatársak, akik kezdetben nagyon sokat segítettek nekik. Az angol nyelvet nem igazán beszélték, és ebben sok segítséget kaptak.” Minden rendben is volt a munkájukkal, csak az volt a gond, hogy itt a hotelek nagy része télre bezár, így a telet itthon kellett tölteniük, majd tavasszal újra kezdeniük. Ezért aztán arra az elhatározásra jutottak, hogy otthagyják a napsütéstől ragyogó tengerpartot, és szerencsét próbálnak egy teljesen ellenkező irányban található országban, Angliában. Már több, mint három éve itt dolgoznak. „Nekünk, szülőknek nagyon nehéz volt feldolgozni, hogy teljesen magunkra maradtunk,” - mondja Erzsébet - „de, amikor először utaztam ki Angliába, egy kicsit megnyugodtam, mert láttam, hogy a fiam és a felesége kiegyensúlyozottan élnek. Igaz, néha rájuk tör a honvágy, de Anglia megélhetést és biztonságot nyújt számukra a mindennapokban. Most már nekik is könnyebb, mert a nyelvet teljes mértékben elsajátították.”

Renáta barátja Franciaországból származik, sikeres mérnök Münchenben. Ők a szabad idejükben gyakran eljárnak a barátaikkal vacsorázni, bicikli túrára, síelni. Na, meg persze a híres sörfesztivált sem hagyják ki, minden éven elmennek az „Oktoberfest”-re is, ahova természetesen a szülőket is elvitték. A látvány lenyűgözte őket, hiszen ennyi bajor népviseletbe öltözött embert még sose láttak, és természetesen a sört is megkóstolták, ami nagyon ízlett. Renáta a németekről is elárult a szüleinek néhány érdekességet. „Ami a németeket illeti, különbséget kell tenni a „németek” és a bajorok közt. Az egyik legnagyobb különbség a beszéd, hiszen míg Észak-Németországban az emberek az irodalmi német nyelvet (Hochdeutsch) beszélik, a bajorok számos dialektust használnak. Ez főleg az idősebb

korosztályra jellemző. A müncheniek - leginkább a fiatalok - már tájékozódás nélkül beszélik a nyelvet. A bajorokra leginkább a laza karakter jellemző, míg a „németek” jellegzetessége a felszínesség, komolyság és a precizitás. Viszont minden német imádja a pontosságot. Nem túlóráznak, pénteken már délben elhagyják az irodát.” Renáta szerint ahhoz, hogy külföldön érvényesülni tudjon az ember a legfontosabb a folyékony nyelvtudás. Egy német sokat ad a tiszta, nyelvtanilag helyes beszédre. Fontos továbbá, hogy az ember be tudjon illeszkedni. Ehhez meg kell ismerni az adott ország történelmét, kultúráját, szabályait és mindezekhez alkalmazkodni kell. Ugyancsak fontos, hogyha külföldi vagy, ne légy átlagos. Mivel egy kelet-európainak még mindig nehéz érvényesülni a nyugati országokban, muszáj, hogy valamivel kitűnjön. „Ez nem könnyű, de szerencsére mindkét gyermekemnek sikerült.” - jegyzi meg az édesanya. - „Természetesen fáj, hogy nincsenek a közelemben, de megértem és támogatom őket, illetve azokat a fiatalokat, akik hasonlóképp döntenek egy jobb élet reményében. Az embernek számos pozitív előnye is származik a külföldi életből, új kultúrákat, életstílusokat ismer meg, s ezáltal nyitottabb lesz.”

Attila a feleségével Krisztinával 3 éve él és dolgozik Angliában

az érettségi (Abitur) mellett egy felsőfokú nyelvvizsga - DSH - is szükséges a külföldi diákok számára. Pár hónap elteltével, a sikeres vizsga után a 2004-es év nyári szemeszterében megkezdte tanulmányait a Ludwig-Maximilian Egyetem Bölcsész

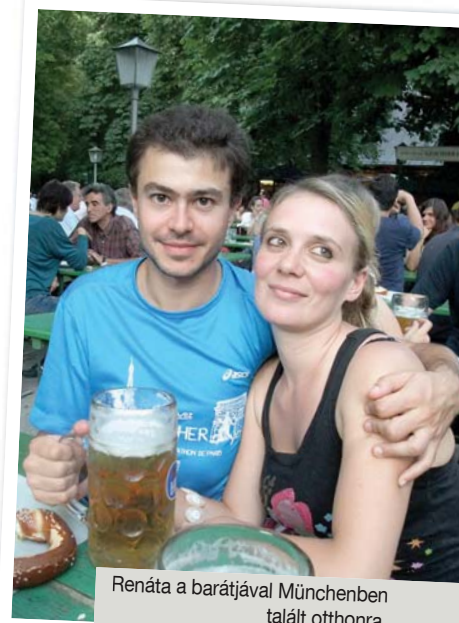
A lányukkal való beszélgetések alapján a szülők úgy érzik, hogy nem igazán vágyik vissza Szlovákiába. „Most már ott van a párja, a munkahelye, a barátok, ott alakította ki az életét, s ezt nyilván nem lenne egyszerű megváltoztatni. Mostanában azt is fontolgatja, hogy felveszi a német állampolgárságot. Nehéz döntés ez számára, hiszen sok érzelmi szál fűzi Szlovákiához, ahol született, felnőtt és ahol a családja él.” – mondja az édesapa. Arra a kérdésre, hogy mi volt a legnehezebb ezek alatt az évek alatt, amióta kint élnek a gyerekek, a szülők egyszerűen mondják, hogy az ünnepek. A karácsony, az újév, a búcsú, a születésnapok, a segítségük, a jelenlétük, egyszerűen min-

den. De ahogy telnek az évek, egyre gyakrabban találkozunk. Kétszer évente hazalátogatnak, és mi is repülünk hozzájuk, ha az időnk engedi. A kapcsolattartás a modern technikának köszönhetően aránylag egyszerű. Gyermekünkkel telefonon és Skyp-on beszélgetünk, ami nagyon jó dolog, mert így mindig láthatjuk egymást. A férjem múlt év novemberében volt mindkét gyermekünkkel, én inkább jó időben utazok szívesebben. Persze Renáta gyakrabban jön haza, legtöbbször ünnepek alkalmával, karácsonykor és húsvétkor. Ilyenkor meglátogatja a rokonokat is. Amikor beszélünk, lányom első kérdése szinte mindig az, hogy történt-e va-

lami érdekes Tardoskedden? Én, amit csak tudok, elmesélek, így elmondhatjuk, hogy minden jelentősebb eseményről tudomása van Tardoskeddel kapcsolatban.”

Arra a kérdésre, hogy visszajönnék-e még a gyerekek, nem tudnak a szülők egyértelmű választ adni. Az édesanya is elgondolkodik, mielőtt válaszol: „A torokom elszorul, és mindig könnyes lesz a szemem, ha erre gondolok, de a válaszom az, hogy nem tudom. Majd ők eldöntik, maradnak-e vagy hazajönnek. Addig is mindig számíthatnak a támogatásunkra, és ha segíteni kell, már repülünk is!”

B.Sz.

Renáta a barátjával Münchenben talált otthonra.

VÉRADÓK KÖZELRŐL

Ha véradókról hallunk vagy olvasunk, nem biztos, hogy eszünkbe jut, mit is tesznek értünk, mindannyiunkért. Hiszen sosem tudhatjuk, mikor lesz szükségünk rájuk. A vérükre.

Nem is tudatosítjuk talán, hogy mit is jelent vért adni. A vér az, amit nem lehet szintetikusán előállítani. Aranyat ér, szinte megfizethetetlen. Balesetek összeroncolt áldozatai, nehéz, komplikált szülésen átesett kismamák, kisgyerekek, bonyolult műtéteken átesett emberek, rákos betegek... Hányan és hányan köszönhetik az életüket a véradóknak. Sosem tudhatjuk, mi vár ránk, mikor lesz szükségünk vérre. Fel sem fogjuk, hogy a véradók az életünket ajándékozhatják nekünk. Szíke és injekció nélkül gyógyítanak. Ők az orvostudomány legjobb segítőtársai. Kimagaslóan értékes emberek. Itt élnek közöttünk, velünk. Számukra természetes, hogy a vérüket adják értünk. Az ilyen emberekre mindig büszke lehet a családjuk, sőt a falu vagy város közössége is. Méginkább, ha egy egész családról, egy véradókból álló családról van szó.

Egy ilyen családot, a Máté családot szeretném bemutatni, akiket volt szerencsém meglátogatni, hogy kifagat-

hassam őket, mert kíváncsi voltam, hogyan kezdődött véradó „pályafutásuk”. Annál is inkább, mert a férj, Máté József, alapiskolás osztálytársam volt. Ő és felesége, Helenka, végtelenül rendes, szívélyes, kedves, jó humorú házaspár, akik ugyan először meglepődtek a kérésemen, de aztán remekül elbeszélgetünk, és készségesen válaszoltak a kérdéseimre.

Mindketten évtizedek óta véradók. Józsi már átvehette a legértékesebb kitüntetést:

Máté József, Helenka és lányuk Angelika több éve önkéntes véradók

a Jánsky-émlékérem gyémánt fokozatát. Eddig több, mint 80 alkalommal adott vért, sőt, az idén talán már a 90. véradásnál tart. Felesége, Helenka az ezüst Jánsky-plakett tulajdonosa, és bőven túl van a harmincadik véradáson.

Egyikük sem szülői indítástból kezdett vért adni. Józsi annak idején, 18 évesen kipróbálta a véradást, nem ájult el,

nem ijedt meg, ráadásul makkegészséges volt, hát boldogan ott is ragadt a véradók között. Azóta sem hagyna ki egyetlen alkalmat sem, hogy segíthessen. Amikor harminc évvel ezelőtt megnősült, magával hívta a feleségét is az egyik véradásra. Mit meg nem tesz egy ifjú feleség a férje kedvéért? A szerelem nem csak hegyeket hord el a zsebrendő csücskében, de elviseljük még azt a „vérszívó” fecskendőt is érte! Helenka szerencsés asszony. Nevetve és sok sze-

A gyerekeik már abban nőttek fel, hogy a véradás egy természetes dolog, ami hozzátartozik egy egészséges ember életéhez. Ezt látták a szüleiktől, ezt folytatták ők is. Az ifjabb József (1984) és Péter (1986) az ezüst emlékéremnél tartanak, de a 19 éves Angelika sem akar lemaradni a srácok mögött. Pár röpké év, és ott sorakoznak majd az ő Jánsky-plakettjei is. Az idősebbik fiú hajós a Rajnán, nő és egy lassan fél éves, tündéri kisfiú boldog édesapja. Péter a Volkswagen cég alkalmazottja, Angelika pedig most érettségizett. Állatápolóként szeretne dolgozni.

Nagyon jól éreztem magam a Máté család teraszán, a kerti asztalnál ülve. Mindenhol rengeteg virág, telis-tele ültetett kert, gyümölcsfák. Olyan jó volt beszélgetni velük. Nevetős, derűs, elégedett emberek. Örülnek annak, hogy segíthetnek, ez számukra olyan természetes, mint a levegő. Imádják a gyerekeiket és a gyönyörű kisunokájukat. Egészen biztos, hogy ő is véradó lesz, mint a szülei és nagyszülei.

Köszönöm nekik, hogy meghívtak az otthonukba, és bepillantást engedtek az életükbe. Kívánom, hogy még nagyon sokszor adhassanak vért, és hogy sok embernek segíthessenek. **Birkus Magda**

A CSÉPLÉS TÖRTÉNETE

Egy évvel ezelőtt a Tardoskeddi Hírmondó nyári számában a parasztvilág legfontosabb és legnehezebb munkájáról, az aratásról írtam. Most a cséplésről, tardoskeddiesen a „masinázásról”, emlékezünk meg.

Az aratásnak alig lett vége, de pihenni még nem lehetett, mert a kenyérnekvaló gabona még kévékben és keresztekben állt a határban. Az aratás befejeztével a falusi portákon a gazdák és kiscgazdák előkészítették, beöntözték, ledöngölték és simává tették a szérűt, ahová majd az asztagok kerülnek. Hordáshoz előkészítették a kocsit, melyet két vendégrúddal megszálesítettek, hogy több (8-10) kereszt férjen rá. A kocsikat ökrök vagy lovak húzták. Hajnali 3 órakor kezdtek a hordást, hogy a gabona ne törjön. Az asztagon pontosan rakták egymásra a kévéket, maggal befelé, egymást befedve, hogy meg ne ázzon, ki ne csírázzon a mag. Akinek volt ponyvája, letakarta.

Az 1800-as évek közepéig – gépek híján – a cséplés a földkerekség minden táján kézzel történt. A cséplés fő eszköze a cséphadaró volt. Ez egy 140-150 cm hosszú, gömbölyű fából készült rúd, melyre 70 cm fa rudat – a hadarót – erősítettek szíjjal. Minden családban volt 2-3 belőle. A kévéket vastagon egymásra rakták, és a cséphadaróval addig ütötték, verték, cséplették a kévét, míg ki nem potyogott a mag. Előbb az árpa, majd a búza került sorra. A magot összeszedték, rostával kitisztították, és szeles napon kiszélelték. Az apró, szemetes mag volt az ocsú, amit az állatokkal etettek meg. A tiszta magból eltettek vetőmagnak, míg a szépet őrlésre. Ebből lett a liszt. Ez a munka hetekig, hónapokig tartott.

A rostot külön cséplték, mert szára magasabb, erősebb volt. Ez csomókba, kévékbe kötve lett a zsupp, mellyel a háztetőt fedték. Ki ne ismerné a régi dalokat: „A házunk tetején zsupp fedél van”, vagy „Zsupp a házunk tetején, rászállott a cinege”, melyek bizonyítják, hogy a régi házak zsupptetősek voltak. A nagyobb gazdáknál a cséplés nyomtatás-

sal, állati erővel történt. A szérűn vagy a nagy pajtában, kör alakban vastagon szétrakták a kévéket, s néha ökrökkel, de inkább 5-6 lovat körbe-körbe járatva nyomtatták ki a magot (a lovak lábait ronggyal bekötözték, vagy patkóikat leszedték, hogy ne zúzák péppé a magot). A kör közepén álló ostoros tartotta a lovakat, és a kötőféket hol hosszabbra, hol rövidebbre fogva járatta, míg a ponyvára ki nem potyogott a mag. Fárastó volt embernek, állatnak egyaránt.

CSÉPLÉS GÉPEKKEL

A kézi cséplést kiszorította a cséplőgépek megjelenése. 1861-től már a magyar gyárak is gyártani kezdték az első cséplőgépeket. Ezek gőzzel hajtott cséplőgépek voltak. Üzemeltetésükhöz szénre és vízre volt szükség. Gépész és fűtő kezelte őket. Drágák voltak, így csak a nagybirtokosok tudták megvásárolni. Az uradalmakban a határban felállított cséplőgép mellé hordták össze a termést, és heteken át tartott a „masinázás”. Az aratásnál felvett részesaratók-ból, summásokból, napszámokból, cselédekéből állt a cséplőbanda, mely néha távoli falvakból verbuválódott össze. Előre megalkudott részre szerződtek, melybe a koszt is beletartozott. Sok helyen istállókban, csűrökben aludtak. A gépek kora reggeltől, késő estig dolgoztak. A munkák befejeztével aratási áldomást tartottak, ahol végre az elfáradt, elgyötört emberek teleehették, - ihatták magukat a földbirtokos jóvoltából. Ilyenkor birkagulyást, káposztát, kalácsféléket kaptak. A járandóságok elosztásánál mindenki megkapta az aratórészt, főleg a lisztnek való búzát, az állatok etetésére való árpát. Ez biztosította a családok jövőjét és megélhetését.

CSÉPLÉS HÁZAKNÁL

Térjünk vissza a falunkba. Az 1870-es évek után a módosabb parasztgazdaságokban is cséplőgépekkel végezték a munkát. Falunkban

is voltak cséplőgép tulajdonosok, pl. Kollár Mihály, Cibulka Sándor. Számomra a legemlékezetesebb Blazsek János cséplőgépe volt, amely furcsa zajjal működött: jujujjanko, jujujjanko – zakatolta. Ez is lett a gazda csúfneve.

A cséplőgépekkel, melyeket ökrök, lovak vagy öszvérek húztak, sorba járták az utcákat. 1920 után megjelentek a diesel traktorok, melyek nem csak vontatták, de hajtották is a gépeket. A cséplésnél a rokonok, szomszédok, ismerősök segítettek. A nagyszámú, legalább 20 tagból álló masinázók között szétszortatták a tennivalókat. Kellettek etetők, kévehányók, zsákolók, szalmahordók, kazalakók, törek (pelyva) húzók és mások.

Az asztagok mellett nagy hordókban állt a víz, a tüzeset kivédésére. Az asztagról két villás dobálta a kévéket a dobra, melyet főleg asszonyok vagy lányok etettek. Fárastó, odafigyelést igénylő munka volt, hogy baleset ne érje kezüket, karjukat. A gép hátulján 2-3 ember a zsákokat rakta a kifolyóra. A zsákokat 50 kg maggal töltötték meg, s ezeket a magtárba, kamrába, padlásra hordták. A gép elején jött ki a szalma, melyet elevátor vitt a kazalra. Szép formájú kazlat raktak belőle a kazalakók. A szalma a gazdaság fontos anyaga volt, amit állatok etetésére, almózásra használtak. A háziasszonyok cséplés után friss, zizgő szalmával töltötték meg a szalmazsákot (trózsákot), melyen jól esett az alvás. A legpiszkosabb munka a pelyva kihúzása volt, amit a por és a szűrő törek nehezített.

Ha a munka kora reggel kezdődött, akkor 9 óra felé früstököt, reggelit adtak, legtöbbször szalonnás sült tojást jó házikenyérrel. Ebédre a módosabbaknál csülkös bablevest, kakaspörköltet, főtt sonkát, gulyáslevest, míg a kevésbé módosaknál paprikást vagy egyszerűbb ételeket ettek. Ha kedvezett az időjárás, volt elegendő eső és napsugár, gazdag volt a termés. A családok megnyugodva szemlélték munkájuk gyümölcsét, mert biztosítva látták a család jövőjét. Az aratás és cséplés befejeztével a búzából lisztet őröltek. Ebből sütötték az új kenyeret, melyet a templomban megszenteltek. Hálaadó szentmisével általában augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján dícsérték az Urat.

A régi aratások és cséplések már csak a múlt emlékei. A mai kor gyermekei ezt már csak a filmekből ismerik. A hagyományos parasztvilág az 1950-es években a végét járta. Falunkban 1950. február 24-én alakult meg a termelő szövetkezet (JRD), melybe előbb csak agitálva, majd a földek kisajátítása után kényszerből léptek be a parasztok, akik nehezen tudtak megválni a földtől. Ha nem volt föld, mit tehetett az ember? Élni kellett. Bevitte a lovat, szekerét, s megtanult dolgozni a közönsben. Megjelentek az új gépek. Csodálva nézték a hatalmas arató-, cséplőgépet. Megtanulta a kombájn szót, amely egyszerre végezte az aratás, cséplés, tisztítás, „szalmaprósólás” munkáját. A mezőgazdaságban, a parasztvilágban új korszak kezdődött.

Kollár Mária

RÉGI NYARAK, ÉVEK, EMLÉKEK

Emlékezzünk most a régi nyarakra, úgy 60-80 évre visszamenően. Tardoskredd népe földműveléssel foglalkozott, ezért minden tevékenységük ehhez kapcsolódott. A férfiak végezték a határi munkákat: szántottak, vetettek, arattak, betakarították a termést. Otthon ellátták az állatokat – teheneket, lovakat. A fiúgyermekek 10-12 éves koruktól apjuknak segítettek etetni, itatni, elkísérték őt a kovácsához, ha a lovat patkolni kellett, segítettek befogni a lovakat vagy a teheneket, hajtották őket apjuk mellett ülvé a kocsin. Így tanultak bele a gazdálkodásba.

Az asszonyok gondoskodtak a családról. Főztek, mostak, takarítottak. Reggel és este megfejték a teheneiket, feldolgozták a tejet, moslékkal itatták a disznókat, nevelték az apró-baromfit, ősszel

A nagyobb lányok – 12-14 évesek – vitték esténként a felesleges tejet a tejcsarnokba, segítettek mosni (teknőben, kézzel), vasalni, kicsapták szombaton délután a konyha talaját sáros vízzel, ré-palevelet vágtak a kacsáknak, ők jártak vaskával vízért az artézi kútra, aratáskor ők vitték ki a határba az aratóknak az ebédet, friss vizet, törődtek a kisebb testvérekkel. Így tanultak bele a házi munkába, a gyermeknevelésbe.

Akkor is a nyár volt a legmozgalmasabb, az adta a legtöbb munkát hajnaltól sötétedésig – látástól vakulásig, ahogy akkor mondták. Befőzés nem volt, ill. csak néhány módosabb háznál. Hogy miért? Egyrészt mert a cukor drága volt, másrészt a mi falunk fában, gyümölcsfában is szegény volt. Nem volt mit befőzni.

Az udvarokban csak 2-3 szederfa hullatta a gyümölcsseit gyermeknek, felnőtteknek. Ami pedig a földre hullott, felszedték a libák, kacsák. A fiúk kedvenc szórakozása a „szedezés” volt. Ketten-hárman felmásztak a fára és csemegezték. Kert csak kevés háznál volt. A nagy, tágas udvar mellett a szalma- és a szénakazlaknak, a magas, kör alakú kórákásoknak, a sopa a szecs-kavágónak, nagy hely kellett aratáskor

a két nagy asztagnak (összerakott gabonakévék), közöttük a cséplőgépnek (ez házról-házra járt, kicsépelte a gabonát, különválasztotta a gabonaszemeket, a szalmát és a pelyvát), kellett a hely az ólaknak és a trágyadombnak. Az istállóból, ólából halomra hordott trágyát aztán télen, vagy amikor ráérték, kihordták a határba, lerakták a földjeik végébe és betakarítás után szétszórták, leszántották, hogy a föld a következő évben jó termést adjon, hiszen abból éltek, abból tartották az állataikat is.

Annak idején csak alig, vagy egyáltalán nem termesztettek zöldségféléket. A sárgarépát, petrezselymet, káposztát, hagymát a farkasdiak, a „hajmások” hordták ide szekereken. Vasárnap reggel megálltak a templom közelében és az asszonyok a reggeli miséről kijövet vásároltak náluk a vasárnapi levesbe, illetve valamit a heti főzéshez. Mindezt jól átgondolva, hogy elfogyjon, ne vesszen kárba semmi. Ha valakinek az udvarban volt 1-2 gyümölcsfa, annak termését megezte a család, sőt,

ha tudtak, néhány kilót eladtak belőle, mert szükség volt minden fillérre. Gyümölcsöt nem főztek be, mert a kompót nem hiányzott, nem volt fontos. Egy dolog volt a fontos – a paradicsomlé! Azt minden háznál főztek be. Csakhogy a paradicsomot is venni kellett, de hol? Hát Méhesen, ahol a Juhász-majorban termesztettek paradicsomot is. Az asszonyok kimentek gyalog és vaskán, két vizeskannában vitték haza a jó, érett paradicsomot, amit lehetőleg még aznap befőztek. Lett belőle finom paradicsomlé. Nem sok, csak 8-10 üveggel. Az üvegeket nedves celofánnal kötötték le, másnapig száraz dunsztban hagyták és decemberig, januárig el is fogyasztották, hogy meg ne romoljon. Addig a szobában, a szekrény tetején sorakoztak az üvegek. Főztek ún. „vizes paradicsomot” is. Mi volt ez? Ha már pénzt kellett adni a paradicsomért, és fáradtsággal hazahozni, hát az utolsó szemig felhasználták. A passzírozás után megmaradt paradicsomhéjat – lényegében már a hulladékot – még egyszer átfőzték és újból átpasszírozták. Ez volt a „vizes paradicsom”, amit szintén üvegekbe töltöttek. Emlékszem, 1950 nyarán a falutól kb. 8 km-re levő Feketepart majorra jártak az asszonyok paradicsomért gyalog vagy biciklin. Abban az évben megalakult a szövetkezet és az egybeszántott, nagy, közös földtáblának termesztették a gabonát, kukoricát, répát.

A Paptagi dűlőben, a vasút mellett volt a kerteszet. A paprikát a Paptagi kánelisból öntözték. A következő évben már ott vették meg az asszonyok a paradicsomot.

Megváltozott minden. Minthogy megszűnt a magángazdálkodás, már nem volt szükség a nagy udvarokra. Lekerítették belőle kerteket, és lassan megtanulták a tardoskreddiek a zöldségtermesztést. A „hajmások” már csak esetleg a káposztát hordták az őszi családmádé elrakásához.

A lekvárfőzés is őszi munka volt. A lekvárt szilvából főzték, de azt is máshol kellett megvenni. Általában Ürményből hozták a faluba szekereken és árulták pénzért, vagy cserélték gabonáért, kukoricáért. Egy szakajtókosár szilváért egy szakajtókosár gabonát járt. A szilvalekvárt nagy edényben

a tűzhelyen főzték, vagy az udvaron katlanban. Több órás farsztó munka volt, de megérté. Finom csemege lett belőle, amit kenyérre kentek, vagy kalácsba sütöttek. Szilvakompótot csak nagyon kevesen főztek be. A sárgabarackot, cseresznyét sok évig a kiskanális mentén elültetett fákról, a „Barackosbóli” és a „Cseresznyésbóli” vették. Amikor a fák virágoztak, a gátórnél kellett jelentkezni és „megvenni” egy-egy fát, vagyis annak a termését. Amikor megérté a gyümölcs, a gátór kifizette a szedés napját, a család kiment, leszedte, hazavitte. Addig ő őrizte, nehogy valaki lelopja. Ilyen nem is fordult elő. Ahogy szaporodtak a kertek, szaporodtak a gyümölcsfák és terjedt a zöldségtermesztés is. Ez a múlt század 60-80-as éveiben rekordméretűvé vált. A szép, ápolt kertekben nagy területen sorakoztak a hagyma, fokhagyma-, sárgarépa-, petrezselymsorok, ezeket váltották a paradicsombokrok, paprikatövek. Júniusban sárgarépa-csomók százazreit adták le a termelők a községi átvevőhelyeken, júliusban pedig a több tonnányi paradicsomot, paprikát.

Tardoskredd dolgozó népe nem sajnálta a fáradságot (pedig akkor még mindenkinek volt munkahelye) és a szabadidőt. Termelt, szállított és a munkahelyi fizetésen kívül kapta a pénzt a leadott zöldségért is. Épültek az új házak, felújították a régieket, vették az új bútortokat,

hizlalták (kukoricával tömték) a kacsákat, libákat. Közben dolgoztak a határban is. Répát egyeltek (ritkítottak), kapálták a kukoricát. Este – hazafelé menet – egy-egy batyú gyomot vittek a hátukon a libáknak. Nyáron segítettek az aratásban. A fiatalabb asszonyok marokot szedtek, az idősebbek főztek az aratóknak. A kislányokat 8-9 éves koruktól befogták segíteni. A konyhában mosogattak, törülgettek, hajtották a tóra a kacsá- és libasereget, ezeket napközben néhányszor „megtekintették”, hogy nem keveredtek-e össze más kacsá- vagy libacsapatokkal. Legeltették is, majd este hazahajtották őket. Futottak az üzletbe élesztőért vagy más apróságért. Segítettek megtisztítani a levágott csirkeket. Ezeket aztán párosával adták el Rusznyák Julis néninek, aki Pozsonyba vitte eladni jobb házakhoz. A család hússzükségletét otthon állították elő. Henteshez nagyon ritkán jártak, mert a hús drága volt, fél- vagy negyedik kilót vettek a vasárnapi levesbe.

szaporodtak a faluban a személyautók. Mindent nehéz volt beszerezni, de ha volt pénz – és volt –, hát sikerült. Érdemes volt dolgozni a kertekben.

Dolgos, szorgalmas szüleinktől, nagyszüleinktől sokat tanulhattunk és tanulhatunk. Leleményesek, tanulékonyak voltak. Nehéz körülmények között is tudtak élni, boldogulni.

Gondoljunk rájuk szeretettel, tisztelettel és vegyünk példát róluk.
Csomó Magda

A VÉDŐOLTÁSOKRÓL

KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOK

2012. január 1-jén érvényben lévő kötelező védő oltások rendje:

Életkor	Betegségek	A védőoltás típusa
3.- 4. hónap	torokgyík, tetanusz, szamárköhögés,	I. adag (alap védőoltás)
5.-6. hónap	vírusos hepatitisz B, hemophilus invazív járvány, gyermekbénulás,	II. adag (alap védőoltás)
11.-12. hónap	pneumococcus baktérium által okozott megbetegedések *	III. adag (alapvédőoltás)
15.-18. hónap	kanyaró, mumpsz, rózsahimlő	alap védőoltás
6. év	torokgyík, tetanusz, szamárköhögés, gyermekbénulás	ismétlő oltás
11. év	kanyaró, mumpsz, rózsahimlő	ismétlő oltás
13. év	torokgyík, tetanusz, szamárköhögés, gyermekbénulás	ismétlő oltás
Felnőttek	torokgyík, tetanusz**	ismétlő oltás 15 évenként

* A pneumococcus baktérium által okozott invazív megbetegedések megelőzésére 13 – konjugált vakcinát vagy 10 – konjugált vakcinát alkalmaznak. Az alapvédőoltások esetében valamennyi adagot ugyanazzal az oltóanyaggal kell elvégezni.

** A felnőttek esetében a torokgyík, tetanusz elleni védőoltást kombinált védőanyaggal kell elvégezni 15 évenként. Az ajánlott határidő túllépése esetén a torokgyík és a tetanusz elleni védőoltást csak 1 adag oltóanyaggal végzik el, amennyiben

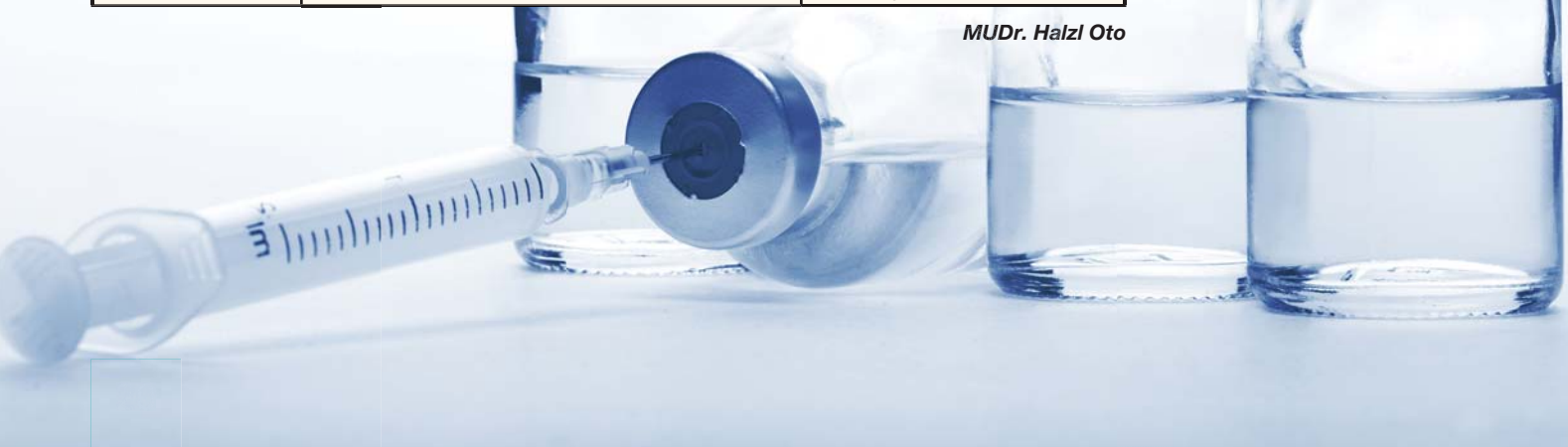
a páciens kórlapjában bejegyzés található az említett betegségek elleni 3 adagnyi alapvédőoltás beadásáról. A felnőtteknél a torokgyík, tetanusz elleni 3 adag védőoltást csak abban az esetben végzik el, amennyiben nem található megbízható feljegyzés az alapoltás beadásáról. A torokgyík és tetanusz elleni védőoltás 1. adagjának beadása felnőttek esetében 30 éves korban ajánlott, s utána minden 15 évben.

Az aktualizálások következtében az egyes oltások változhatnak.

NEM KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁSOK GYEREKEKNEK

Életkor	Betegségek	A védőoltás típusa
6. hónapos korig	Rotavírus	I. adag II. adag III. adag
15. hónapos kortól	Bárányhimlő	I. adag II. adag
1 éves kortól	Hepatitisz A vírus	I. adag II. adag
1 éves kortól	Kullancs által okozott agyvelőgyulladás	I. adag II. adag III. adag ismétlő oltás
2 hónapos kortól	C típusú agyhártyagyulladás (Az adagok száma az életkortól függ)	I. adag II. adag
9 éves kortól	Humán papillomavírus	I. adag II. adag III. adag

MUDr. Halzl Oto

ALKALMI FRIZURÁK

Az esküvők, bálók, ünnepi összejövetelek és egyéb jelentős események nem kis előkészületet jelentenek a lányok, hölgyek számára. A megfelelő és alkalomhoz illő ruhán kívül a hajviselet szintén elengedhe-

tetlen ahhoz, hogy elégedettek legyünk a végeredménnyel, és kivívjuk a többiek elismerését. Ha már megtaláltuk álmaink ruháját, megvettük a hozzáillő kiegészítőket és meg van már az elképzelésünk a sminkről is,

akkor jöhet a frizuraválasztás. Milyen legyen? Ez elsősorban a haj hosszától és minőségétől függ. Sok hölgy úgy gondolja, hogy ha nem hosszú a haja, akkor nem lehet jó frizurája. De ez nem így van! Rövid hajból

is lehet szép, ötletes frizurákat készíteni. A hosszú hajúak számára jó hír, hogy továbbra is divatosak a romantikus kontyok. Egy laza konty szép virágdísszel bármilyen alkalomra elkészíthető. Ha több óráig tartó rendezvényre vagyunk hivatalosak, akkor erősebb díszet tegyünk a hajunkba. Ma-napság hódítanak a különböző fonatok, a selymes, kifinomult fűrtök, és nagy népszerűségnek örvend az ún. retro stílus is. Az erősen festett hajúak, ill. a melírt viselők ne tegyenek sok díszet a hajukba, se magukra.

A szalagavatói frizurák a jelenlegi divat szerint inkább az egyszerűséget követik. Minél egyszerűbben vannak feltűzve, vagy kicsit lazán, kócosan leengedve, annál fiatalosabbak, elegánsabbak. Egy fiatal lánynak nem kell komoly alkalmi hajviselet.

Bármilyen is legyen a hajunk, a frizuránk, a lényeg, hogy a végeredménnyel elégedettek legyünk, és hogy jól érezzük magunkat. Hiszen a haj a nő koronája.

F.M.

LEKVÁR RECEPTEK

FÜGELEKVÁR FRISS FÜGÉBŐL

Hozzávalók:

- 2 kg érett füge
- 2 kg cukor
- 1 citrom leve
- 2 db citrom felszeletelve
- ízesítéshez fahéj és gyömbér

Elkészítés:

A cukorral, citromlével és annyi vízzel, ami ellepi a cukrot szirupot főzünk. Amikor a cukor elolvadt, beletesszük a meghámozott és félbevágott fügeket, ill. a citromszeleteket. Sűrűsödésig főzzük, ez kb. 50 perc. A főzést lassú tűzön, gyakran kevergetve végezzük, mert hamar leég. A főzés befejezése előtt fűszerezük fahéjjal és/vagy gyömbérporral. A lekvár akkor kész, ha jól besűrűsödött és hamar bekocsonyásodik. Forrón töltjük a tisztára mosott üvegekbe, és csak teljes kihűlés után zárjuk le az üvegeket.

KIVI LEKVÁR RECEPT

Hozzávalók:

- 2 kg kivi
- 1 citrom
- kb. 1,5 kg kristálycukor

Elkészítés:

A kivit megmossuk, majd vékonyan meghámozzuk, és egy edénybe szeleteljük. A citrom héját ráreszeljük, a levét ráfacsarjuk, majd a cukrot is hozzáadjuk, és az egészet jó alaposan összeforgatjuk. Ezt követően állandó kevergetés mellett, vigyázva, hogy le ne égjen, lekvár sűrűségűre főzzük. Ezután

az elkészült lekvárt még forrón üvegekbe töltjük, majd az üvegeket jó alaposan légmentesen lezárjuk, és száraz dunsztba tesszük. Miután teljesen kihűlt, hűvös helyre tesszük, és fogyasztásig ott tároljuk

FUTBALL LESEN

A 2013/2014-ES IDÉNY A TARDOSKEDDI LABDARÚGÁSBAN

FELKÉSZÍTŐ CSAPAT

Edzők: Kačerjak Pavol – őszi idény, Brat Gábor – tavaszi idény

Ez a csapat a járási bajnokságba volt benevezve, és tíz csapat közül végül a 9. helyen végzett. Hozzá kell azonban tenni, hogy a helyezés csalóka, mivel míg a mi csapatunkban a 2003-2005 években született gyerekek fociztak, addig az ellenfél játékosai között voltak 2002-es születésűek is. Nem is az eredmény volt a lényeg, hanem inkább az, hogy a gyerekek jobban megismerjék a futballt, és sportoljanak. A jövőre nézve biztos, hogy jobb lesznek az eredmények. Ebből a csapatból válogatjuk ki a gyerekeket a fiatalabb diákcsapatba.

Igy volt ez idén is. A bajnokság közben hárman is lehetőséget kaptak, hogy bemutatkozzanak a fiatalabb diákok csapatában. A szezont egy jól sikerült szülső elleni mérkőzéssel zárták, melyet a szülső szerveztek. Meg kell említeni, hogy ennél a csapatnál a szülső nagyon sokat segítenek. Köszönet érte!

FIATALABB DIÁKCSAPAT

Edzők: Dikács Július és Újhelyi Ferenc

Ez a csapat, amelyet a 2001-2003 években született gyerekek alkotják, a kerületi bajnokság III. ligájában játszott. A csapat gerince már két éve együtt van, és ez meglátszik a játékokon is.

A 10. helyen végeztek a ligában. A legjobb góllövő Bihari Kevin volt. A csapatból a 2001-es korosztály átlép az idősebb diákok közé. A többiek továbbra is a III. ligában rúgják a gólokat.

IDŐSEBB DIÁKOK

Edző: Benko Tomáš

Ezek a játékosok okozták a legnagyobb csalódást. A bajnokságot az utolsó helyen zárták, de bízunk benne, hogy a fiatalabb generáció új lendületet ad a csapatnak, és a jövőben jobb eredmények születnek.

IFJÚSÁGI CSAPAT

Edző: Csanda Attila
Vezetők: Tóth László és Labai Gábor

Az ifjúsági csapatunk teljesítette a feladatát. Az egész szezont jól futballoztak, és az erős középmezőnyhöz tartoztak. Bár az őszi idény jobban sikerült, de tavasszal az edző már a jövőre gondolva, megkezdte a csapat átszervezését. Egy jó kollektív játszik itt, s ennek bizonyára meg lesz majd az eredménye.

FELNŐTT CSAPAT

Edző: Buranský Peter
Vezető: Balogh István

Ahogy az tudható, a csapat tavaly bajnokságot nyert, és az új szezont a IV. ligában játszotta. A szezont előtti célok a csapat átépítése, és a ligában maradás volt. A bentmaradásért keményen meg kellett küzdeni, mivel senki sem tudta, hogy az átszervezés mivel fog járni. A felnőttek tavasszal jobban teljesítettek, főleg az első forduló hoztak jó eredményeket. Az idény végére azonban elfáradtunk, és ki is fogtunk a játékosokból. Sorra jöttek a sárgalapok, kiállítások, sérülések. Ebből kell majd levonni a tanulságot, azaz szélesebb játékos kerettel kell majd dolgozni. Reméljük, a következő szezont nyugodtabb lesz, mint ez a mostani volt.

Itt szeretnénk megköszönni községünk önkormányzatának és a vállalkozóknak a segítséget. Nélkülük nagyon nehéz volna ennyi csapatot fenntartani. Köszönjük!

Újhelyi Ferenc

MEGINDULT A FELKÉSZÜLÉS, VÁRJÁK A FIATAL JÁTÉKOSOKAT

A Tardoskeddi Sportklub mellett működő asztalitenisz szakosztály a nyár elején egy jó hangulatú tornával összekötött kiértékelővel zárta a 2013/2014 szezont. A Lipták Miroslav, Varga László, Csányi Roland, Vincze Péter, Mészáros László, Birkus Károly, Matus Dávid és Jávor Attila összetételű csapat az elvárásoknak megfelelően kiharcolta a bennmaradást és a 2014/2015 szezont továbbra is, az igen erős V. ligában képviseli majd községünket. A kacsuklabda szerelmeseinek

immár régebben az iskola tornaterme ad otthont, ahol a csapat tagjai már elkezdtek az alapozást. Mint az a beszélgetések során kiderült, a már tapasztalt játékosok szívesen átadnának tudásukból a fiatalabbaknak is, ezért mindent megtesznek a csapat bővítése érdekében. Tapasztalataik szerint egyre kevesebb a sportolni vágyó fiatal és az érdeklődőknél sincs kitartás, pedig ennél a sportágnál az állóképesség, pszichikai felkészülés és kitartás elengedhetetlen tényező. Mint minden sportág,

az asztalitenisz, vagy ahogy mi mondjuk a pingpong sem tud létezni anyagi támogatás nélkül. A szakosztály legfőbb támogatója immár évekre visszamenőleg Tardoskeddi Község. További támogatók nélkül viszont nehezen létezhetne a szakosztály, ezért köszönet a Lipták papírüzlet, a helyi Mezőgazdasági Szövetkezet, a Sztiszkala pékség, a Kitty virágszalon, Bencze István, Varga Károly, valamint a helyi alapiskolák igazgatóságainak és dolgozóinak a segítségért, anyagi támogatásért.

A csapat júliusban sikeresen képviselte községünket egy tardosi tornán (Magyarország), amelyen örömmel vettek részt a játékosok, hiszen a bajnok-

ság szünideje alatt az edzések mellett mindig jól jön az ilyen fajta megmérettetés. További tervek között szerepel egy ide-haza rendezendő nemzetközi asztalitenisz torna.

A szakosztály legfőbb feladata és célkitűzése továbbra is fiatal tehetségekkel bővíteni a csapatot, ezért várják haladó vagy kezdő játékosok jelentkezését. Jelentkezni a csapat bármelyik tagjánál lehet.

Zárszóként álljon itt Ernest Hemingway idézete: „A sport megtanít becsületesen győzni vagy emelt fővel veszíteni. A sport tehát mindenre megtanít.” Legyen ez mottója minden tardoskeddi sportolónak!

BI

MIT TANULTUNK A SZÜLEINKTŐL ?

1. Megbecsülni mások munkáját

„Ha mindenáron meg akarjátok ölni egymást a testvéreddel, kint csináljátok! Most takarítottam fel!”

2. Vallást

„Jobb lesz, ha imádkozol, hogy kijöjjön a fehér ingedből!”

3. Az időutazás alapjait

„Úgy megcsaplak, hogy a jövő héten térsz magadhoz!”

4. Logikát

„Azért, mert én azt mondtam...!”

5. Tornamutatványokat

„Most nézd meg hogy néz ki itt hátul a nyakad!”

6. Bőrön át táplálkozást

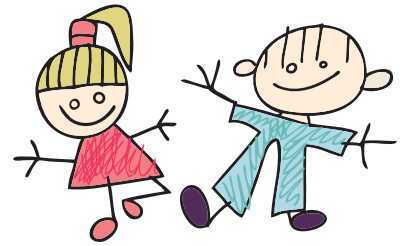
„Fogd be a szád, és edd meg a vacsorád!”

7. Türelmet és kitartást

„Addig ülsz ott, amíg a spenót el nem fogy!”

8. Meteorológiát

„Úgy néz ki a szobád, mintha tornádó söpört volna át rajta!”

KERESZTREJTVÉNY

- Rejtvényünk fő soraiban Csanádi Imre: Nyármarasztó c. verséből idézünk hat szép sort.

R. 6. rész	↓	Röntgen	Rangjelző előtag	Szükséges	Én - latinul	Határozószó	Névutó	Oroszlán szlovákul	↓	Titulus	Pan társa	Azonban	↓
R. 1. rész								Ferenc				Füles edény	
Indulatszó	→	T											
Tonna		Tehén tépegetve eszik						Szóváltás					R. 5. rész
		Tarol						Apa					
Határozószó			Lásd ott. rövid.			Azonos betűk			Német író				↓
			Vércsoport			Olaj, idegen szóval			Európa része!				
Sós-tó					Férfinév					Hosszú kétjegyű mássalhangzó			
					Társ								
Fogoly				R. 3. rész	→						A	Az ábécé eleje	
Töszámnév				Pöttyös								Lapfajta	
→			Férfinév				Névelő		Gyümölcsnedv			Rádiusz	
			Nemigen				Befér valamibe		Liter			Idős, rövid.	
Római 500		Levegő - görögül				A bór vegyjele		Indoeurópai nyelv					
		Fafajta				E napon		Toldalék					
... ad valamivel					Merít				Tempus		Diszprózium vegyjele		
Elavult					Például, rövid.				Három - szlovákul		Ipszilon		
	R. 4. rész	→		TY						T		Dehogy	
	R. 2. rész	↓										Férfinév	
Jégbe hűt						Magyar festő					Az erbium vegyjele		
						Herélt kos					Kiejtett mássalhang.		
Argon			Sekundum		Büfé közepe			Ilona		Tova			Határozói rag
Hiányos fejfa			Asztácium vegyjele		Sulfur, fluor			Gábor, János		Római 200			
→				Ferde					Fafajta				
				Vitamin					Kérdőszócska				
	G												

Ballagások

Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola

Balkó Krisztína, Balogh Arnold, Benkő Evelyn, Benkő Andrea, Bédi Bálint, Bihari Ingrid, Borbély Iveta, Dobrovodszká Mária, Farkas Jennifer, Janyik Viktória, Karvai József, Lakatos Krisztína, Ludaš Ákos, Magyar Éva, Oravek Gábor, Ruzsik Márton László, Szabó Mária, Paló Nikolasz, Stojka Ivana

Szent István Óvoda

Andraško Nikola, Bai Zoe Kiara, Bihari Krasomila, Bihari Dominika, Birkus Bálint, Bíróczy Dóra, Borbély Benedek Sámuel, Mészáros Dorina, Ruzsik Viktor, Szpevák Alíz, Sztojka Norbert, Vida Krisztián

Magyar Nyelvű Óvoda

Bihari Amanda, Gyurács Alex, Tóth Xavier, Šašhalmy Gergő

ÉVTIZEDEK ÓTA EGYÜTT JÓBAN-ROSSZBAN

Az ember életében több fontos pillanat és esemény van, amelyek nélkül nem lenne teljes az életünk mozaikkockája. Ilyen jelentős esemény a házasságkötés. Bizonyára szívesen gondoltak erre a számukra oly fontos napra azok a tardoskeddi házaspárok, akik 2014-ben jubileumot ünnepelnek, azaz házasságkötésük 25., 50. és 60. évfordulóját. A pünkösdi szentmise az ő tiszteletükre lett megtartva.

60. házassági évforduló:

Ladics Károly és Cibulka Marcella
Szabó Sándor és Vanya Mária
Vida Ferenc és Sós Vilma

50. házassági évforduló:

Tóth István és Bara Mária
Sztrecsko Antal és Bencze Ilona
Birkus Károly és Bencze Ida
Csábi József és Balogh Éva
Borbély Károly és Vincze Ilona
Kurucz Vince és Szíkora Julianna

Vanya László és Vanya Ilona
Benkő József és Škulec Erzsébet
Ladics Gyula és Tóth Anna

Mészáros János és Csicsman Mária
Tóth Vince és Borbély Margit
Tóth József és Gulogi Mária

